

ДАРОВИ

Изабране и нове песме

ОРФЕУС
Нови Сад
2009

МАТЕРЊИМ ЈЕЗИКОМ

ОЛОВКА

Оловка је као жена.
Престали смо се
договарати
о свему што је ручак
и потреба.
Лажемо се
и трошимо
пред спавање.

По некоји пут
клизим с постеље
низ папир!

ПРЕВОДИЛАЧКИ РАД

Ово је пјесма
коју сам превео
са свог језика на Ваш.

Нисам нимало сумњао
у обостране предности
и могућности
да се мој говор изрази
свакодневним ријечима.

Све се улијевало
у већ припремљене канале
а мени је преостало само
да убризгам живот
неартикулисаној маси
и прихватим
Ваше услове:

Птица без крила
не може да лети
јер то се противи
свим облицима биолошких
и гравитационих
сазнања.

Лист воде такође
не може пресећи рибу
јер шаран је чвршће
агрегатно стање!

Затим сте ме приморали
продерали сте се
како пјесма
не смије имати гестове
како она није живо биће
које млатара рукама
и доњом усном
опомиње на опасност:
Нема пјесма гестове!

РАЗЛАГАЊЕ ЖИВОГ БИЋА

Не би требало ваљда
да браним ово што пишем?

Испоставиће се да постављам
замку
и увлачим Вас
у џунглу стихова.

Рекли сте кроз нос:
А
и ти пишеш поезију?
Па да видимо?

Ја сам дрхтао
и разлагао дугачку пјесму
на дијелове:
У први иду људи
у други било шта
у трећем је опадало лишће
кроз четврти текла вода
кроз пети крв
и тако даље
до неког бесконачног броја
којим се обиљежава тај
последњи комадић
мога знања.
Само уз помоћ поезије!

ЊЕГОВО ВЕЛИЧАНСТВО

Језик је пилула
што се гута сваки дан
на општу несигурност
појединих ријечи
што настану у датом тренутку
без обзира да ли се чак
 и исписују
 у бесвјесном стању
или како друкчије.

У пјесми
језик се преврће на главу
 и чека
 да се крв слије у њу
па да запјева како је небо црвено
како се он језик
одриче улога које има
 и да се непоштено користи
 међу људима што су
 нерасположени
према главној функцији
Његовог Величанства.

У породици
као у пјесми
ријечи се каче
 и уз тресак кидају
 свака на своју страну
уз сопствене трошкове
свакако!

ВЕЛИКА ПОМЕТЊА

Душа једном напусти тијело
и не враћа се у исто.
Слободна истражује
и лови опет неког створа
да му се усади
да га оптерети
читавог живота.

Моја душа
поприлично мирује.
Не залази у наше
заједничке проблеме
онолико колико ја то чиним
и поједох се жив
што понекад не могу
пјесму написати
или још горе
кад помислим
и уплашим се
да никад ништа нећу написати.

О велике ли пометње!
Ни трага ни гласа од створитеља
а ја нагађам
и увеличавам
овако дивно стање
мога меса.

ОБИЧАЈ

Моћна је навика
која ме оплемењује
раним сјећањима.

Она жестоко гори
и оплакује дан
када сам први пут
узео оловку
и нацртао косу линију
али линију
што пролази кроз срце
и наставља се
до порођајног места
или замке за све оне
који размишљају
о путешествију
кроз нејасне предјеле
и враџбине пјесме
што се као у сну
изненада указују!

УНУТРАШЊА

Ипак
неки Велики закон
изван земаљског реда
успоставља поредак
у мојим стиховима
што црпе сву снагу
 и служе мени-жртви
 да поклекне
 судбинском терету
изнутра.

Ох душо
како мудро
збављаш се тијелом!
Твоја оргија
небеска је страст
што кратко траје
 и оставља ме
 у разореном стању.

Брижно исписујем
неку врсту сна:
Унутрашња грађа мога бића
што прије се
мора рашчланити
и отпочети
 живот без сметње.

МОЋ КОЈА НИЈЕ

Исто је писати о ружама
прије
или послије кише.

Пишем о свему
не бих ли освојио
голема пространства.

Има ствари
и појава
о којима нико
никад не пјева
а оне су такође пјесме
јер саме себе пјевају
не чекајући мене
и мени сличне.

ПОЕЗИЈА

Ах:

То је бистри Ум.

Језик ослобођен предрасуда.

Отворене реченице
мојих главних брига.

Расуло које
доводим у ред.

Заправо,

сад се избављам

прије времена!

ПО РОЂЕЊУ

Језик је тајна
подарена
мени – разумној цјелини
да барата околином
и ако се икад изгради
у великог пјесника
онда
и суштином околине.

Пјесник се не ослобађа језика
ни после смрти
а то значи
да је преварен у животу
и да се узалуд
опкладио са књигама
како ће све нестати
свршетком његовог организма
најсавршеније конструкције
што постоји
међу
покретљивим честицама.

ПОЕЗИЈА ИМА СВОЈЕ ЉУДЕ

Некакав нарочит рецепт
не могу да дам
за справљање овога мелема
којим се видају
здрави
 и болесни дијелови
 мога живота.

Ах
незгодно би било
да се открије било шта
о овоме о чему се
вјековима говорка по школама:
Поезија је вјечита!

Слажем се
 и додајем:
Нема човјека
на кугли земаљској
који би ушао у крај
 и тајне
нитима ове женске чарапе
што има своје присталице
 и готово!

ПУТОВАЊЕ

Пут којим идем
и не осврћем се
не обрћем око осе
зараза је
што законом вјероватноће
излази
и прелази
из свег
и свачег
у овакве као што сам ја.

Пут се не враћа у извор муке
из које почиње
већ гради вјечну Архимедову спиралу
по којој кружим
и удаљавам се од центра
истине
коју слутим
и назирем
па је као такву
овога пута негирам
и остављам за сљедеће
активно путовање.

МИРНА САВЈЕСТ

Нешто се може научити
а нешто подарити
ако пишеш пјесме
 и сарађујеш с људима
 који добро баратају
 специјалним случајевима
или животним навикама оних
што немају шансе
за опроштај
слатко спавање
 и мирну савјест.

Ко ти гарантује да си у праву
и да оно што твоја
 глава определи
има људски смисао?

Немој се дрмусати самосвјесно!

Стави палац на чело
 и питај:
Оче
зашто си ме правио
кад ниси знао
 и ниси могао
 правилно
 да ме распоредиш?

ТО

Било шта да се прича
и нагађа
о свему овоме
ништа се неће знати
јер док пишем
изражавам дубоку бригу за
ТО

и само тада
тамо неке мени
судбински јасне слике
и прилике
јесу несметана шетња
до сна
једине раскоши гдје нема
разлике
између мене
и мени различитих
љубимаца Природе
и Размишљања.

ПЕСНИЧКА ТЕТКА

Моји пријашини пишу песме
и весели с тетком
шетају кроз свет.
Поводом тога
ово се мора рећи:
Ако је тетка већ
извела песника у шетњу
мора да је
и она образована купусара.

Тетка вђда песника
да би овај видео што више света.
А свет није мали:
то се по комшилуку види.
Да није тете
не би било ни поете.

Теткин песник од бога је дат.
А тек тетка?!
Она је стубишна вредност
модерне лирике
и о њој ћемо
у предговорима.

Него шта ћемо с песником?
Види ли
и он
што тетка види?
Ко коме пише песме?

Ено сумрак пада на Дунаву!
Не бери бригу,
о свему тетка води рачуна.
Лоше ће стихове она
маказама да одсече.

УЛИЦЕ

Довољно је да се распиташ
за Јакшићеву или Кнез-Михаилову
и већ си на коњу:
Ту ти је стари познаник
што се осмјехује на улазу
било које куће
и отвара врата
прије него си покуцао.

Свеједно је шта ћеш попити
и шта испричати
старом знанцу
како си до сад живио
и куда се дао
послије своје десете године.
Он ће се претварати да слуша
јер постао си свој човјек
и сопствена нада.

Успут се жалиш
на многе булеваре
и безбројне улице
тужиш се на имена
честих нобеловаца
патент-стручњака
и осталих што имају
подочњаке.

Уразумиће те надарени пријатељ
у заносу објашњавајући
како су улице
муње што разносе
душе
и становнике
до најближег олтара
самопослуге
фабрике или стадиона.

Захваљујеш на црној кави
и савјетима
клањаш се до земље
залупиш
врата са најлонским прозором
и пред се очима
укаже призор:
Једна уличица с твојим именом!

ОДСУТНИ ПРОСТОРИ

Ако бих рекао нешто
можда би то личило
на моје прве песме
или њихове сени
што спирају грло
од излишних речи.

Ако бих прећутао било шта
можда би то подсећало
на ране грехе
и њихову ољуштену
изнутрицу
у којој душа
све мања
скрива огромно злато.

Ако бих запевао без повода
можда би неко
уместо мене крикнуо убог
на стази од сенки.

Ако бих те заволео
опет
и намах
верујући да томе је час
шта ли би се распрело
у обнови љубави
која нас походи
у дане кад нико не може
да препозна свој лик?

ТАЈАЦ

Пссст,
самштина ликује.

Чује се бат стиха,
прљи боја непојамна.

Ко ли је у севу тајца,
ту ли ли се коти реч?

У грозду светла,
гле,
песма семени!

КРУШИНА МРВА

ПЕСМА ИЗА БРДА

Мајка је најлепша
у дворишту крај бунара.
Капи се проспу из ведрa
и дођу за њом у кућу.
Над столом – дуга.
Од једне шаре справља се супа.
Покрај чиније – још две дугине боје:
Румено печење и чокањ!
Отац недељом чисти пиштољ,
синоћ је био на пиру.
Мирише весеље из опрљене цеви.
Неко ће лупнути о прозор
и брзо нестати.
Тад ми се јавља глас.
Са залогајем у грлу одлазим у воћњак.
Рано ме цвеће надахњује
на разговор с непознатим.
Све траје док не утихне песма иза брда.
Тад кућу оборе снови
и кроз мали век
лизну позиви на живот.

КАЦА

То је требало гледати:
Кад отац прави кацу
под жалосном врбом у Гомјеници!
Прво се дуга, с ексером са стране,
забије у земљу.
Затим се веже канап
уз који се полагају друге.
Ја сам у царству
које опасује сува храстовина.
Свет се лелуја,
а моје је да дугу, ако клизне,
вратим хитро уз шпагу.
Чујем ли изнад реке јато чавки
– не смем подићи главу.
Чим се споји кула од карата
отац одока спусти обруч
– па где се заустави.
Спрам те мере праве се нови.
Трбух нитне положи се
у јамицу наковња,
а пробушени крајеви обруча
спојени натакну на њу.
Голим рукама обруч се не држи
док се чекићем туче.
Бар стару чарапу на длан!
О, што је лепо слушати звуку
и гледати оца како левом
руком окреће обруч,
а десном размекшава му обод!
Тад не отпоздравља комшији на коњу.
Уловим му занесено лице
и клиснем у кућу да читам.
Над књигом мезим шљиве из чаше
у коју могу стати три.
Заборавим оца
док обла кацу као оборену звер.
Али се вратим,

завирим у њу и – викнем.

Глас се распе на север и југ.
Тако оцу дам вољу да утори.

Песник каже овако:

Дуплом тестерицом величине шаке,
чији су зубићи размакнути
за дебљину малог прста,
кличећи дуби жлеб за дно.

У кружну бразду ставља
тесто па суви рогоз.

Дно се у комадима углављује
у мало разлабављену кацу.

Кад легне – песма!

Удри по обручевима.

У отворену флашу пива,
гле, увлачи се стршљен.

Једном је жалцем оца у уста
баш кад је навио боцу
па усна букнула трипут.

Ветар из крошње хладио усну,
а лишће падало на дно.

Сад отац кацу помера до бунара
и тапше са стране.

Ја сипам воду до врха
да лепотица набрекне до јутра.

И ни једна кап
за цео живот не исцури.

Са прозора мајка опет
приговара да и овај посао
погођен је будзашто.

Скупљам талашику
и знам очев одговор.

НЕОРА

Ни киша, ни сунце.
Та светлост ме опија.
Све је пред очима, а далеко.
Зато је рад у башти најбољи.
Мајка цимне двапут ашов у дубину
и преврне глатку сису земље.
Није свака киша за сејање.
Ако стално пада – неора.
Она мало гушћа од росуље – та!
Чим се сушне двориште пропева.
И сви причају да је најлепше
кад отац и мајка раде заједно.
Тад је живот јак.
А кромпир брзо процвета.
Ја скупљам златице
и највећу стављам на врх прста
– да полети!

КРУШНА МРВА

Крај бунара мати
меси хлеб из ничег.
Лепе руке гњече
невидљиво тесто.
Тек када нам гладна
срца ужагре,
крушна се мрва види.
Иза планине,
с тек покривене куће,
висок у зору долази
отац и пева.
За појасем
цев пиштоља испарава.
На грудима прекрштене
две кошуље беле.
На рамену сломљен ражањ
с пола печенице.
Промукао ћаћа зари.
Матер склања
пун чокањ у сенку,
и на светлу,
крај хладног печења,
сече вруће шните.
Отац зорли спава.
Изнад гаја севне муња
и преврне у устима
слатке залогаје.

ПРОМЕНА

Устати зором
и поћи на реку у измаглици.
Колико год да трљаш очи
свет је све чаробнији.
Још ако нешто из шипражја гукне!
Али није тако кад се враћаш.
Људи подне траће будзашто.
Глава и новчаница – исто.
Да ме отац не тргне за руку
ко зна где бих завршио.
Поново стигнемо на реку.
У сумрак она мазно испарава.
А отац го рони ли рони.
Избије узводно и викне.

СВЕТЛОСТ И ЗВУЦИ

У пролећна поднева
светлост је најчистија
на јајету које кокош
снесе крај бунара.
Можеш на њему да се огледаш,
а нос некако велики.
Слику поправиш над водом у чатрњи.
Преко су врбак и планина у сунцу.
Треба ми бар брзина звука
да све што видим и опипам.
У јулу река пуна купача.
Цика ме најежи као стара музика.
И даје снагу да пливам.
Левом па десном – мршав преко воде.
Из вира ноћу изађе сом
и попасе ливаду.

ТИШИНА

Убијају ме
разговори о количинама.
На нули сам сазидао све.
Сад путујем кроз царство
у којем језик пандан је животу.
Налазим се у тачки
где вршак пера дотиче бескрај.
Ту се одмара вук
и претвара у росу,
а језеро пада с планине.
Дечак је то видео матерњим очима
и зато му верују сви.

ПЕПЕЛ КРУГА

Сматрах да песма све је,
и удова реч
на свету.

Гола се вика
разлеже долама
и деца вежу шибље.

Ко остари,
видеће гаврана
на врху столетних гајева
где песма звони
у муњама.

Сматрах да стих све је,
крило сам речи
у пунини круга.

Бела је тама нестала,
гором је никао пепел.

Ко се поново роди,
лак ће га олуј узети
и окатог небу нуткати
до судњег млаза светлости.

ШУШАЊ ДУШЕ

Одувек срма
у шпиљама речи,
врели ударац
по наковњу светла.

Шта видех,
и опипах,
чиме се огрнух у бескрају,
душо?

Гле,
дан се отвара као орах
и зри песма ниоткуд.

Небо збира
кривуље мозга
и липти запаљена рима.

На рубу спојених обала
чудо без имена.

Млади ветар разглашава сутон
и блага реч пада на шуму
низ реку из раја.

То шушањ душе
врхуни дечји бол,
стар да старији не може бити.

ЧЕРГАР

У мени се настанио па песме миришу.
А у крошњама ветрић и сирово небо.
Даљина од које се пати.
То осећа и вранац везан уз моју сенку.
Остављам га кад одлазим по воду.
Дуго се огледам у језеру као вила.
Неопажен вратим се пред ноћ.
Мој прелепи коњ једва чујно фркне.
Суварке бацим под котлић.
Плавкаста ватра мази као бивша љубав.
На њој крчка танки паприкаш.
Окусићу га чим утихну жабе.
Та музика успављује као дим.
Са залогајем на рубу ћу шуме да спавам.
Земља је најближи мајчин длан.
Овако ћу па онако намештати лице.
Све док се не ушушкам у лахор.
И док ме тама не прекрије сребром.
Као да ме и није било.
Нити ће икад игде више бити.

ПРЕДСКАЗАЊЕ

У деветој години
писао сам о пчели и цвету.
Моја мајка наглас је
читала песму и плакала.

После сам често узимао
оловку и започињао исто.
Кад год бих уступио место
некој појави или предсказању
на папиру је ницала
гомила реченица.

Рађало се нешто
налик на љубав.
Љубав је преузела све
што се одигравало
пред мојим очима.

На другој страни
остала је немоћ да бдим
над целином која се зове живот.

ЖАБАР

1

Има речи
које нису само речи.
Рећи *жабар* моме оцу,
у крају где јата
риба цветају
као сазвежђа на земљи,
значило је убити га
у срцу,
натерати бруку
у нос
као олују с планине
у цваст.

2

Боље је да
опсујеш најмилије,
па и живе
у мртве пресвучеш:
отац ће узвратити
трипут,
псовкама долити сунце и
– ником ништа.
Али
јеси ли га назвао
жабарем
или чуо да је неко
негде
једном
изустио ту жалосну реч
па је ти пренео,
није ти било станка
на земљи.

3

Због те речи,

ако би је и у сну изговорио,
отац би се потукао
и са самим собом:
Једном је бубнуо брбљивог Јанка
који је завирујући женама
под сукњу
викнуо *жабар*
оцу на бициклу;
други пут ћудљивог Мехмеда
што је у поноћ,
у дну баште,
мислећи да је отац,
пијаног Момчила,
давио;
некоћ и веселог Рајка
(*Шта оно вири из младог месеца?*),
овај погледао
па зубе скупљао
у трави

4

Од Гомјенице до Саничана
осипа се летњи сумрак
сребром младих шарана
што искачу из воде
као жива надахнућа
у потрази за границом светова.
Преко мора и долина
светски жабари
довукли од прућа корпе
с поклопцима.
Отац узео стотину и
– ето стоваришта од дворишта.
Како коју напуни жабама,
сутрадан кркет путује у Рим.
Наша је кућа освитала
рујем жабље певаније.
Ругала се и луда Дуда.

5

А лов на жабе – овако:

Крене се лети
касно ноћу
до бара сред шума.
Около виркају виле
и цурка месечев кљун.
Крекеће *велико количество жаба*.
Хорови се разлежу
под земљом до неба.
На обали отац пали
карбитушу лампу
и приноси води.
Кружницом пламена захваћен
свемир звучних мехурова
утихне нагло
и жабе буљаво блену у њ.
Отац узима,
као крофне са тацне,
једну по једну:
травњача,
времењача,
онда бабурача,
па једна без имена.
Бере у корпу
колико му драго.

6

Очева светлост
већа је на води
кад месец
зађе за облак
што личи на жапца.
Вечност тукне
на дечји страх
и све је најежено
као однекуд
састављен сан
из којег удишем чудо.
Кади ме такав час.

7

Кад год извади

жабу из воде,
отац мало истури
па помери
лево-десно
доњу вилицу.
Мокром руком дотакне
и нос.
Задовољан шмркне.
Заборави сина што трепери
као локвањ
на малом таласу.

8

Никад
не додирнух
бели стомак жабе.
Само сам се дивлио
очевој вољи.
На ручковима недељом,
уз јагњетину и ракију,
пригледао сам му велике шаке
без палца на левој:
одрезала машина у августу,
у дворишту под жалосном врбом,
у ритуалу око нове каце
кад се сваки прави мајстор
занесе као песник у језику
и заборави да је
од крви и меса
све док се на тлу,
поред ногу,
не закопрца
тек одсечен прст
у пиљевини.

9

Посао са жабама био и прошао,
а отац се на асфалту
у Ракелићима,
павши с мотора,
са животом растао.

Многи је комшија на сахрани
на врху језика
заустио ону опасну реч.
Она би се с јабучицом у грлу
попела до ризика да ћу је
и неизговорену
препознати у очима.
Тако се за сва времена
закочила између
гласа и вида.

10

Италија и даље једе жабе.
А дух мога оца
који никад не окуси
зелени батак
диригује невидљивом хору
што се понекад чује
после кише.
Тад рибари збацују
врбе с леђа,
а песма чешља
дете у чамцу.

11

Нека цватају
жабе у ноћима
и нека њихов занос
са лавежом далеких паса
разлеже се по крајишким
долама и брдима,
у пустим сновима и душама,
под облацима и звездама,
на овоме свету што јесте и није,
што долази и пролази
као петелјке на гранама,
и тек понекад,
у изабраном дану,
укаже се
у једној јединој речи,
заустави у грлу,

позлати и венча
с песмом над песмама.

ПОКРИВАЊЕ КУЋЕ

У веселој вреви, из руке у руку,
таласа у вис препечени цријеп,
на очевид неба и земље подиже се ново шљеме,
тек одсјечена љескова на врху куће грана
окићена пешкирима и кошуљама зарним,
на кровном рогу под облаком раскорачен
отац-викало вијори са даровима,
и ракија-мајка дигнута у свод:
о, поткозарски шљивици
у литрењачама са комушом!

Кад Драже викне – цио крај затиша.

"Ој, комшије, кумови и пријатељи,
чујте и почујте,
ево га Митар Шиљег из Гомјенице
покрива свој дом,
помог'о му Господ Бог,
родила пшеница бјелица
и ситна дјечица..."

Топи се грло у подневном сунцу,
сиротињска стижу уздарја драга:
ено печено прасе пентра се у небеса,
киштра пива – и она искошена плови на греде,
везени рупци – крила паганских чуда,
берићет слијеће на кућу.

"Ево Момчило Бањац из Орловаче
донио пешкир од седам метара,
краја му нема..."

А убрус – ни до лакта.

" Тривун Турудија из Балтиних Бара
три кошуље златом извезене
на дар комши своме..."

А оно – кошуљица бијела.

Мравиња свијет око нових дувара,
дјеца се јагме са старијима ко ће веће
жуљеве на длановима излињати,
смијех прекрива мили бол,
дупла се и троји терет из шаке у шаку,
бабе се мијешају са цурама:
крезубо око младо засвјетлуца.

*...Јаој, моја шездесет и која,
нит' и' бројим нит' се млађе бојим...*

Из Бецнеровог гаја –
два врана гаврана надлијећу чудесо,
са сувог храстовог шиљка трећи
извиђа на једно па на друго око,
зракне и копцу кљун
у елипси над рајским предјелом,
у даљини пада поток
на расклимани млински точак,
гле, жабица на мокром шкрљку!
Јате се легенде и скаске,
облачићи над Козаром пролазе кроз
зарђалу гвоздену карику – траг потопа
на врху Мачковог камена уз који негда
бијаше везано бродовље на мору,
нечије дијете босо трчи преко стрњике,
бриде табани у зују пчела из Хамзиног тука,
голуби-гаћани мјеркају догађај.

"Чујте и почујете,
ево Маркан Бундало
донио шпорет из далеке Њемачке..."

Кад тамо – а оно решо са двије мале рингле.

Кресне дуга деветка,
за њом јачи *парабелум*,
онда – *нешто* слабије:
ово је пиштољ-плашљивац
– препознаје неко –
куц-пуц, куц-пуц: ено га прикива даску!
Охо-хооо, чује се одасвуд, ихи-ххии,
купе дјеца вруће ча'уре.

*...Пушка моја и у њојзи меци,
то су моји у години свеци...*

Штрецају срца, надимљу се прса,
женска мушкој, ова руци до себе,
без престанка цријеп за цријепом додаје,
мућка се плетенка томашичке шљивовице:
да ли брља, ја ли препеченица,
није важно, нек' је има, нек' се двоји,
нека расте и вазноси на кров,
на сунце, за срећу.

"Ево Милева Кецман из Јутрогоште,
на радост свима,
донијела три туке печене..."

Кад оно— пиле из живице.

*...У мог драгог ливада на гласу,
све до подне кокоши попасу...*

И док си трепнуо, кућа покривена:
мирују *фијат* из Усораца и *мечка* из Берлина,
приљубили стаклене њушке
фићо из Стратињске и *нежо* из Париза,
моторчина *хорекс* и моторић *томос*
обостранце наслоњени на орах,
ај, с бицикла спаде ланац:
неко са њ скочи па право у промају прозора
да објеси чутуру о летву над главом,
зулуфе, ено, пустило ничије копиле.

*...Мала моја, бркови ти црни,
де и' мало к'о баја заврни...*

Хиљаде чавки прелијеће гај
— нечији на јесен сватови!
Ори се сликама рујни комад постојбине,
рјечица Јасеновача гуди у планини,
налакћен на лóтре
не испушта ракију збуњени Нијемац,

намашћених трепавица лицка флашу
и германска суђеница из Сводне.
викало за мало да падне – силази кракат,
с кољена чисти траг цигле,
газда му нешто на уво шушори,
бљесну зуби – једног нема!

*...Кућо моја багремова пружа,
попиће те баја до сванућа...*

У лијеву страну кваса старо козарско коло:
хватају се раширене у укрштај руке,
отац првачи, кум и кума полагају:
она, грлата, трепери, додаје к'о мушко,
узрио у пићу, узвраћа домаћинов брат,
уза њ викалов пријашин из Омарске,
виђај ђеда! – проклецава момачка кољена,
гега у шеширу Шара Штрбац
што и на сахранама за пуним столом запјева,
шарени звуци стопљени у једно,
из мутног заметка кола –
све бистрији и бистрији ројеви ријечи,
ускачу Ољача и Дрљача,
за њима к'о вјетар Јелача, Срнача и Сувача,
тискају се Пувача, Ребрача и Кувача,
не дају се задихани Ујача и Гарача,
тече лијек завичаја,
расте медна пјеванија,
лизне голи живот к'о поскок на јàри.

*...Пала магла преко Костајнице,
а ведрина изнад Добрљина...*

Коло брзâ и памет преузима,
гласови сложени к'о датуми у календару,
старац-сагрма из Марићке отмјено се ачи,
гледа га штуцовани брчић из Брекиње,
сви измијењени у лицу –
са судбинским ој око ушију,
подигнути на вјешала пјевачке нирване:
нема смрти без суђена дана.

...Нема кола до мене сокола,

ни играња до мога пјевања...

А пјесник на Палежу ономад рече:
Неколико дјевојака сучелице коловођама,
запјевима са усамљеног плетива,
са бистрог перила,
са јастука несанице,
прожмарају коло мутним љубавним трепетом.

*...Тијо пјевам, тијо се увијам,
тијо драгог у срце убијам...*

Ни малтер у ципелама,
ни муње са Сане,
ни пашчад на јапији,
ништа не разгони ојкачу,
дуго се мијеси коло,
нема силе да пјесма умине:
сјемењача, корјењача,
калемача, матерњача...

*...Пјевај, мала, уста ти отпала
кад си мени бараби допала...*

Дишу столови пуни пите и печења,
испаравалу леваче, ковртуше, савијаче,
мријесте се мекуше, гужваре и звркуше,
посестрима-гибанице пухћу,
од колског бруја чокањима расту крилца,
зинула да пјева из Црне Долине
и прасећа глава с јабуком у зубима,
над њом ратник из Стригове без ноге се крсти,
округласти колачићи и кифлице с мармеладом
у ињу шећера шурују,
паприка-рога чека незасита уста,
напињу се затворене плете жестине:
девет језика говори стара шљивовица,
излизана од весеља плџска из Пискавице
– и она би да полети!

*...Уста моја од ува до ува,
ко ће вама намјесити крува...*

Курúза са три коре – тиња,
горди се злаћани кајмак,
меки сиреви за ћапћање спремни,
мирише од зимус туршија-царица у бојама дуге,
о, женске руке, шта ли не спремисте све,
умршен купус-рибанац кипи у чинији,
на сриједи стола утуљена погача – начета,
у малом земљотресу пуне гајбе под столом цвокоћу,
јагњетина убрана са миљаковачких пропланака
врела у тањирима лебди,
со и сирће вребају слатки залогај,
удесно пљоште се торте са преливом сирупа,
сунчевином заливена салата у бокору,
бијели лук – црни, папричица љута,
све наново цвјета, рађа,
све окрилаћује – с колом да се у висине вине!

*...Стани, коло, крваву ти нану,
запе шешир о шљивову грану...*

Пљусак из ведре неба убацује столове
и грају у празне зидине:
пази, сејо, да жлица не спа'не,
придржи, брале, квргушу,
не дај, сине, да ракија лине!
Сви под драги кров:
снајица снаши тобож кашљући с рамена склања
невидљиву длаку: ајој, сестро мила,
сад и сува грла наздрављају,
цакле зенице у простору без времена,
ту пијуцка Милка Расавчанка,
пријашин из Пејића зубима к'о кљешта
отвара зелену флашу пива
и треска пјену између ногу:
"Ево ти, ја га осунати" – па до дна искапи спас,
бленто ћапи парче из тепсије
па га зали туђом мученицом,
сит гладном не вјерује,
зазубице расту к'о шобот леда по крову.

*...Купус, кромпир и врућа сланина,
од то троје нема огризина...*

Дјеца наново рођена
(и она из дубичког збјега – којих нема),
анђеоски ћарлијају, прсте облизују,
свако сваком на аскурђела личи,
бијесни преци кроте се у печеници,
јело је вбћекā најбољи еглен,
снаше врцају, мајке тихују,
додајдер виљушку, нема је,
ето је крај ноге, пала је!

*...Дај ракије, попиће је брко,
макар брко од ракије црк'о...*

Викало и двојица из Чиркин-поља
– још испод стреје,
ћулају ледену крупу величине ораја,
не да им се од пјеваније растати.

*...Мој колега, до мене си први,
своје ћу ти наточити крви...*

Жагри соба,
иконе на зиду без малтера бану па нестану,
грешне се душе комешају,
дувански дим жмара по огрисцима
и костима на столу и уоколо,
пјесма ће у том тужна-радосна,
из грла Дражиног промуклог:
и горкача и медвача,
и свјетлача и мракача,
и посњача и масњача,
и блатњача и небњача,
и звјездача и крстача.

*...Кад ја умрем и кад ме понесу,
реци, мила, да си моја била...*

Пуче ведрина:
наново коло кади свјежи дом,
у бијелим панталама фрајлински се ритне
виждрача Перса из Дортмунда,
браћа Југовићи из Буснова
пјетловски застружу ногом

па низ брчину намигну гузатој Стаки из Кнежице,
она вихором из сукње занесе и лијево и десно,
сваки јој покрет бедевијски силан и лијеп,
нема стида ни чекања,
сви поносни и важни, једини и јединцати,
као љута бољка размота се коло
у змијолики рукопис тијела.

*...Ој, барабо, ко ти кућу чува,
вјетар дува па ми кућу чува....*

А пјесник са Палежа каже:
Покрети се клижу
као на зејтину у зглобовима,
подлактице се траже и налазе са дојкама,
дјевојке и младе удовице
заостају лијевом ногом
па се као тобож с тога искошавају
мушкарцима иза себе –
као да им се подмјештају.

*...Види ти се по очима, мала,
да се не би пуно отимала...*

Пјеванија растјерује демоне из села,
блâжи у срцу и цвјета долином у брда,
муње-свјетлице учворене зâре
у крошњама са пристиглим јабукама,
однекуд поведе Стојан из Ракелића:

*...Мала моја кад проквоца твоја,
ој, дјевојко, дагај душо моја...*

Посувраћених очију, одлутао богзна куд,
у гиздавом окрету узвраћа Љубан из Јеловца:

*...Насади је на два јаја моја,
ој, дјевојка, драгај душо моја...*

Биће нове дјеце,
вреле супе и живота,
биће шећера и соли, прољећа и зиме,
биће радосница и љутица сузâ,

и одлазака у свијет биће
и повратака у Приједор биће.

*...Ситно пјевам, далеко се чује,
има л' ико да ми се радује...*

Капају звијезђа с окићеног оца,
са рамена висе рупци и кошуље,
на ражњу – глава и реп крмчета,
један чаром извезни цвијет на пешкиру,
изгрављен, скрива врелу цијев за каишем.

*...Нешто чича згуњгур'о у гуњу,
пиштољчину к'о божију муњу...*

Под младим мјесецом,
без игдје икога свога,
викало – сад већ са онога свијета,
кукурикне као ороз,
лане к'о пас
и рикне као бак.
Заниједи дђ, зора се спусти
и живот из камена крене.

*...Биће свега само наске неће,
ко ће са мнош, нека одма' креће...*

Сном начета лица љубе се и разилазе,
отац и двојица (и један са стране што учи)
сучу преостало пламење ојкаче.
Троглаво грло у нирвани тепа.

*...Ево дође да запјевам вође,
код овога дома поштенога,
ево сада па опет некада,
ој, дјевојко, драгај душо моја!*

С ПРАГА

НЕДЕЉА

Облачи се лично отац, на свадбу ће – да запева.
Мати скаче, хеп пришива, марамицу меко свија.
Ћаћа виче: Брже, брже, десна, лева, десна, лева!
Мајка кончић црн удева ко питома кућна лија.

Све трепери, кућа дише: Ој, отац се на пир спрема!
Греда шапће, димњак жмирка, у авлији пас се чешка.
– Додај пиштољ, црна жено, за ципеле где је крема?
Поцупкује Равијојла, у покрету сва се мрешка.

Кад се снабде свим што треба, отац засја сав у лицу.
У комаду шпигла гледа да л се длака брка дигла.
Ако јесте: Дај маказе да мандркнем издајницу!

Све у реду. Трк на свадбу. Чека плећка, пива кригла.
Мати стоји ко стожина насред куће у смирају,
с пода диже ситну длаку и стеже у загрљају.

ДАВОРИЈА

И пре смрти бивам мртав...
Сава Њемањић

У храшћу се поткозарском разбожени народ тиска:
зборованье, певанија, шљивовица, туча, вриска.

Из прикрајка, из бујади, гдје земљице душа спава,
све посматра нетремице прикривени Свети Сава.

Снаша врцне, комшо лане, севне пиштољ са три метка,
на виждрачу пајто акне и подригне п'јана тетка.

С омаглице на обали, где се млади рајска трава:
зажарених трепавица у молитви Свети Сава.

Светогрђе (аој, сунце) подивљалог рода липти,
бес избија из кукова, газом колска песма кипти.

Из шљивика, иза штале, где вавољи лепа крава,
мотри коло нерођени у сузама Свети Сава.

Коло попут змије шара, тло се тресе у прашини:
полудела даворија, запенили пријашини!

Међу њима, клецајући, да ли сан је или јава,
коло игра тужног лика прерушени Свети Сава.

Изненада – плусак ледан, отвори се земља плава,
развеза се живо коло, за брег зађе Свети Сава.

НА СВЕТОГ ИЛИЈУ

Ено се ко ћаћа шепури на збору,
распирује ватру са ражњем у волу.

Вруће месо кида – већ оран за тучу,
весели у колу ојкачи јаучу.

Литрењача уста залива одозго,
шљивовица пуста зацариће мозгом.

Погледајдер очи: ускомешан мутљаг,
вилен преза коме да исече бураг.

У гају, под храстом, је л застала снаша,
међу ноге лети испијена флаша.

Ако ико ишта приговори лоли:
двојица су већ се ножима изболи.

Илиндан загрми преко колске песме,
обрисати крвцу нико ником не сме.

ПЕВАНИЈА

Са пира се зором враћају певачи,
пред кућом једнога још се дуговлачи.

Свуд около тихо, спава Србадија,
али ћаћа мора своје да искија.

На кући се треском отварају врата:
Диж се, црна жено, ево теби јата!

Суђеница искри пробуђена с ногу:
Добро дошли јутрос, хвала драгом Богу!

И већ крчка кава за пијана уста:
за незване госте мати стопут уста.

У уморној песми забеле се зуби,
ту и матер пева или ћаћа – уби!

А ако би, бледа, занемела, јадна,
разби ћаћа лустер у триста комада.

И деца кроз прозор у снег – бежи, боси,
а мајци што оста, ти, Боже, помози!

С ПРАГА

Сувомразица и пар гавранова
на врху храста без икаквог листа.
Тек грактај један над пределом снова!

Крај бунара звек чија канта блиста.
А из мајке дах док извлачи воду:
Проспе се и кап – њена суза чиста.

Изнад куће дим свија се у ролну.
Притиснуо брег с ону страну пута.
Комшија с прага носи душу бону.

Крајина је то учарана, пуста...
Кад ли ено сад неко отуд пева!?
И моја се ту отварају уста.

Прхнуо је пар у среди поднева.

КРАЈИНА

Пропеваћу, зар? А прошао је збег
ко у тешком сну. И Крајина тужи.
Низ брда и доље попануо снег.

Крајишки је дан незамислив, дужи.
Ту луњају вук и ован заједно.
Већ се топи смет, моја душа јужи.

Запеваћу: Ој – ма и не прогледо,
јер што видим сад боље да не видим:
Крај пусте куће манито говедо,

скуњен Шаров пас ко да ме се стиди,
украј мртав ђед и поломљен му штап,
над шумом небо гуши се, ја бридим,

сузно је вече прогорео уштап.
Тица Банија гукну преко свода,
а Лика срна за облак одлута,

медвед Кордун бди из сазвежђа свога.
О, да је срце велико као цин
не би се њиме настанити могла

туга којом ме у зору буди Книн
– жртвено јагње љубљено од Бога.
Пропевао сам, да, као прави син,

то је аманет и моја залога.
Јер што шане смрт, а запише рука,
само је мајка светија од тога.

А уз хоризонт – сестра Бања Лука!

УНАТРАЖАК

Далеки преци, њине сени,
и оно мало на трпези
хлеба и вина налик мези,
предели лепи, пустошени.

Руже што горе: рат до рата,
шапа одозго по тлу хара,
столеће као сукњу пара
трагични галоп златног ата.

Појмо у плачу, до небеса,
ево нам деца гроба траже
и призивају сто чудеса

на капијама мртве страже.
Преци у магли: звирка зрачак
сунашца белог, унатражак.

ОЧЕВИ МОТОРИ

У Босанском Новом, ономад, царина:
отац купи мотор – здрава олупина.

Из Немачке: *Хорех*, црне боје справа,
приколица уз њу – у брзини страва!

Брекће ко два змаја, вуче на врх брда,
отац низ богазе у даљину врда.

Иловача жута точкове овија
док отац *Хорехом* звучни зид пробија.

Пасти са мотора – па то није греда,
али томе отац не да се и не да.

На збору, крај цркве, пијаних трепуша,
на мотору отац слалом кроз гај куша.

Свет у чуду гледа где се смиче храшће,
а таман помислиш: ударио, пашће.

Једном покрај куће мину стара кајла,
пројури ко метак – пукла ручна сајла!

Како заустави, питај драгог Бога,
кад пред вече ето кући читавога!

Хорекс оде другом, замени га *Ило*,
марка какве нигде у крају не било.

Па слаломи опет, скокови и чуда,
оста глава жива, весела и луда.

А и овај точак, како му већ дође,
оде низ друмове, у рђано гвожђе.

За кућне потребе, сад већ смирен, јао,
отац купи *Томос* – посла га сам ђаво.

На том моторчићу, кунем ти судбину,
запео ивичњак и – отац погину.

ИЗ СТАРЕ СВЕСКЕ

Нестала река – снег је по дну,
један се живот пита где је,
предео јављен у давном сну
говори да пропало све је.

Један се живот пита где је,
из свеске старе, из сваштаре,
говори да пропало све је:
гомјенички вир и маштање.

Из свеске старе, из сваштаре,
наједном грне Приједор мој,
гомјенички вир и маштање:
лиле разгара ојкачки пој.

Наједном грне Приједор мој,
откључан призор и далек пут,
лиле разгара ојкачки пој,
очева усна и стршљен љут.

Откључан призор и далек пут,
у псовци матер, сунце и кру,
очева усна и стршљен љут:
нестала река – снег је по дну.

О, ТИ ДАНИ

Дај још мало да се присетим и оног
што ме као дете мамило у грехе,
да се сетим врбе – пада босоног,

па грома у зиму испод беле стрехе
кад ме шћућуреног омилова муња,
и кад мишљах да ћу на векова веке

сијати у лицу ко с прозора дуња.
Дечаштво у Босни, на обали реке,
пубертетском цвашћу још се мноме шуња.

Исписане тинтом, а с ружом из флека,
листам данас строфе из свешчице масне,
ту су још и две три поцепане теке

са венцем песама (не баш сасвим јасне!).
Ал сад када читам стихове, на пример,
о храстовој жили покрај пасје шапе,

чист дванаестерац исписао дилбер.
Томе глагољању клањаху се клапе
у чијим зубима – смрскан жилет "силвер".

О, за тим данима нове песме вапе!

СЛУЧАЈ

Траг је на снегу донео ми жал.
Стигао неко журно ал касно.
О, изнад крова пурпуран је вал.

Паде на пружен језик ми сласно
пахуља једна: цео случај с њом.
Трепавице се склопише гласно.

У невреме – да – севну мали гром!

О, веју снези, предели миришу,
и борја туже у ноћи од свиле,
плаха је душа док је ветри сишу

и разносе бол у тајане силе.
Сребрни брези, месец – кугла даха,
курјак се гласи: још сневају виле.

И ништа више ту не даје знака
да ће се икад изменити слика
ове вечности усред белог мрака.

Тргнем се тако од сопственог лика,
а поред жбуња под белим ћубама,
и будан звизнем – да се од ћурлика

стушти ка мени ехо у грудвама.

ТАЈНИ ДАХ

По крову старе куће сипи снег.
Сам ми се Господ тиме казује,
јер кроза њ сам и онај нежни брег

у даљини што прима пахуље.
И гранчица сам, ту, на прозору,
обељена скроз – па надахњује.

О, да ли ћу сам чекати зору
у белини тој што најављује
један нови сан у мом обзору

чији тајни дах већ успављује?

НЕКО МИ УЗЕ РЕЧ

СНЕГ

Пада снег.
Ко то види?

Нико ништа не види,
а
и ако види,
неће да види.

Ми који, заиста, видимо,
ћутимо
и не видимо.

Зашто бисмо видели?

КЛИМА

У малим
скрпљеним собичцима,
у мемли
и млакој пари јухе,
у мирису вреле масти,
искуваног веша
и дечјег пролива,
у кућној атмосфери, дакле,
над хартијом чучимо.

Вани кора дрвета цвета,
стеже иње,
леди,
пршти крти снег.

Но ми пишемо
отаџбинску литературу,
ћушнути у ћоше
деламо књижевну ствар,
сањамо далека острва
и дворце
где властелин с властелином
пљуцка и хушка,
мигом решава проблеме,
чека прилику да вирнемо из јазбине,
да се накашљемо и – замолимо
па да узврати кашљем:
Где сте,
шта је с вама,
шта с песмицама,
дајте, ма дајте,
ви сте духови нашег времена!

Да ми јесмо то што смо,
ето,
таква је и таква ствар.
Па опет трк
у загушљиву собицу,
гушчијим пером да скицирамо

климу у духовним барама
и провинцијама,
да пишемо афирмативно,
весело,
конструктивно,
да већ једном закукамо како ваља,
да се што пре родимо у ропцу,
ми писци,
грофови језика,
ми утве,
златни адути сваког времена.

ГРОХОТ

Уз пену пива
и врућу кожурицу,
кесимо се ждеремо
на пролетерским мансардама.

У зависности од тмурног мига
и ударца врхом ципеле
у зглоб испод стола,
у зависности од бубња срца,
изгрижених усана
и ломњаве прстију,
у зависности од јачине ветра
и климе у родним врлетима
и уопште у зависности
од измене гримаса
на мансардама широм света,
брбљамо којешта,
одока закључујемо,
савест нас гризе.

Са стране фотограф
мутаво клепеће справама,
никако да окине како ваља,
никако да полети птичурина сура:
Птичица!

Никако да груне дим
испод црне крпетине,
никако фотограф-шепртља
да згрне грдну зараду
и у сјајном објективу шчепа
златне зубе наше у јањетини,
испеглане панталоне,
жиле куцавице
и ту негде налакћене
танконоге миле курве,
у крзну
и најлон чарапама на црту,
што се као ларве
јављају пред погроме,

у економским кризама,
пред ратове,
да нешто ушићаре и здипе,
а потом гаће своје
свилене,
кржаве,
на миру оперу грохотом.

ОДА НАЈЛОН-КЕСИ

Шта ли се све не праћакне, Господе,
у шуштавом рају Кесе Добротворке?
Згужвана у хепу,
та сестра дневне светлости,
упућена у буцаке сваковрсних домаћинстава,
на фини трзај газде,
ко падобран с небеса,
шири сребрне сапи
и милинама трошка обасјава штедише
којима лева рука невина трпа робу у Јаму,
а десна очајна граби кусур са Трона.

Сачувај, Боже,
да понестане најлон-хаљетка
у којем свега што
химна је опевала има.
Јер, кад пригусте у кесу можеш:
паштету милости другара на власти,
поноћне сплавине љубавног дернека,
страх детета пред ињем екрана.

О празницима напаћене државице,
са пешкирима и старачким рубљем,
на балконима где киселе тегле цветају
и поглед мре у панорами града,
вијоре кесе ко заставе у читанкама:
опрале их градске сеје.

Прави грађанин
– онај што га свакодневно виђам
на Раскршћима борбе за голи живот –
никуда без кесе-светице:
ни на свадбену квергушу од звезданог праха,
ни са овог губилишта понору у загрљај.
Никад краја чудесима кесе:
Та не труне ко љубљене жиле!

Е, сад, друга је песма о Празној кеси,
о мрви хлеба у њој,

о мистичном достојанству сиротиње
на мразним сметлиштима
где кесе трепере ко свеће.
Друкчије пева песник о кесама у Строју
пред команду за покрет ка сунцу
што топи ледену лирику Опстанка и Наде.

ДАРВИНОВА ШАЛА

Потичемо од парамецијума
глисте
шарана
птице селице
зеца
вука
краве
и коначно мајмуна.

Мајсторски се Дарвин нашалио
ми узели за озбиљно
записали у књиге
дјецу посадили у школске клупе
и
пукла брука:
Људско месо није за јело!

ЛАГАНА ПЕСМА

Писаћу лагане песме
и одевати се по моди.
С друге стране хартије сликаћу ноћ.
Брисаћу цвркуте из крошања
и на гране вешати лампионску тугу.

Писаћу, кажем,
лагане песме за народ.
На лицу носићу узбуну.

Ако ме видиш веселог – приђи.
Ако тужим – дођи.
Прво је равно другоме
и о томе ћу насамо.

КРВАВИ ГЕСТ

У очима познаника
видим прљава дјела,
ал упуштам се
у мучке ноћне разговоре.

Тече слатка прича ласкавица.

Кад понестане
тема за обмањивање,
лисац лисцу
вук вуку
шара по очима:
пази да не промакне
случајно крвави гест.

У противном,
оде глава
кад-тад!

НЕКО МИ УЗЕ РЕЧ

Сто пута сам рекао:
Сто му громова!
Каква жена,
какав опроштајни стих,
каква смрт звезде, друже!

Триста пута сам узвикнуо:
Триста му грошева!
Откуд сад,
па немогуће,
како, мајку му?

И таман заустих
да кажем праву реч
кад ми је неко
избриса са усне.

НЕЧИСТ

Чистим се, чистим...
много ли треба злата
да прекријем пугте шкрге?

Чистим се, мајко, чистим...
у висинама незаслуженим,
горак и леден, аој!

Чистим се... путен,
у сливовима речи,
злочестих паћеница крви.

Чистим се... худо,
гута ме сваки замах,
троши бели звук.

Чистим се, чистим...
о, срећо над срећама!

ПОД ЧАДРОМ

ПЕСМА СТАРА

Котрља се човечуљак – ено ће у крило Бога.
Зуб се клима у вилици: опомиње песма стара.
Комшо бије пô родбине. коњ на крави покрај стога.
Уперена пушка дими, живот се ко сукња пара.

Страва, бука, изгибија, зазубице, сјај скалпела,
уз клисуру бежанија, пресечене куцавице,
лапсус вође, дроб на штрањи, одапета лети стрела,
пропагандне преметаљке, политичке муцавице.

Ко пас дахће државица, на Балкану ништа ново,
нови ћесар чешка носић – акрепи му лижу мудро,
ноћ, бламажа, коло беде, устав скраја мртав чово:
справљај, мајко, колевчицу и одинај ново чудо!

У ДРЖАВИ ГИЗДАВ РАСКОЛ

Ноћни пазар, лажна роба, лопуже и карневали,
потоп вести, кич, макљажа, курве, терор, солдатеска,
кикот раје, зеленаши, народи се узмували,
концерт-свирке, паразити и честитке из Унеска.

Опружам се у нехају, голотрбу милким децу,
шљапајући улицама на живот се обрушавам,
бабице и породиље марширају ка месецу,
но, не марим, добро ми је – на јастуку јаве књавам.

Цркле светле узданице, изгорели календари,
ћумур кисне пред шупама – ваздух суши радијатор,
у држави гиздав раскол – тумаче га опсенари,
а ја зарад мира свога постах чисти провокатор.

ПРИБОР ЗА НЕСРЕЋУ

Масне паре, црни нокти, бургијаши и брабоњци,
беле љубе, златне кјове, мирнодопско једно – аман.
пасје месо и сурутка, бакар-звона и прапорци,
смртовнице и скапели – за несрећу прибор таман.

Које време сликам, баја, какву чиним керефеку?
Шта ти мислиш, крвопијо, да л и мене жмарци једу
када справљам леден-песму за интимну апотеку?
Између нас вучем црту: хитро додај школску креду.

Њушка ми је сасвим чиста, ево, видиш како пева,
време крчи, гонг удара, са катанца капље рђа,
лице бледо као виме, у утроби Господ сева,
погледај ме, окади се, не плаши се светогрђа!

ЋИЛИМ-НЕБО

Врели катран, пресе, ваљци – завичајна ренесанса,
пола куће, цврчи трава: тако хоће инжењери,
шиба цеста, шуште паре: заиграјмо преферанса
– та морају лудовати у бараци пролетери!

Смртни дани, апсурд раја, уштројени протестанти,
ћилим-небо над пољупцем, стручак цвећа у бензину,
на ђубришту сиротиња, за шалтером интриганти,
Карењина кува чорбу, Петруњела у казину.

Нигде моћних витамина, идеала ни за лека,
сува ребра, очи дрежде, трбух кичму облизује,
Божја рука дотиче ме у молитви издалека,
ћаћа пијан, матер сузи, муња тајну исписује.

ЦИЛИТ-СЛИКЕ

Гром спаљује, пашче јурца, од трњине зебу зуби,
пекмез крчка, сврака писка, од детињства навек учим,
јаук-небо, каца пуна: живичицу отац руби,
рујна псовка, цвет крај бритве, на басамку дебо Турчин.

Па попара и цицвара, ђувегија штоно пуца,
лупа ноге уз ојкачу, стрип-шкатуља, пар куглица,
славни еглен ђед-комите уз ракију кад замуца,
фрк анђела, амблем фирме и у сузи шест звездица.

Све меркало једно дете, упишано и врљаво,
на обали уз брзаке које дирка млинско коло:
клен до клена на површи – спрам те слике све прљаво.
На главу је страшно дерле – препливало живот голо!

ТИ, АЛАРМНИ УРЕЂАЈУ

О, репризе свакодневне низ калдрме кад мандрљам
и набијам кондицију за сутрашње опет ништа,
кад из главе испарава ђаво маште и кад срљам
у тугу и лавиринте опеваног чистилишта.

Цврчи данак, тигањ скаче: кувари се узмували,
ветар брашно развејава, сузне очи месе тесто,
у балканскоме казану шефови су ускували
мућак-јаја стара, сине, годиница пуних петсто.

О, дангубе и мамлази, о, власници помрчина,
ти, алармни уређају што на додир певаш химну,
о, ледене представнице изумрлих језичина,
ја господар писмености развејавам маску димну.

БОЖЈИ БАНКЕТ

Било лето, био живот: Низа гроце клизи шљива,
чарапуши у пролазу испод сукње нешто свира:
сиротан се на бостану наместио па призива,
бициклиста стиже отац, склањајте се да паркира!

На небу се слике слажу, душу љубе Божја уста,
анђеоска пљушти милост на кошчице, на телеса,
располућен облак дише, вазноси ме сила пуста,
зрака сунца попут конца пришива ме уз небеса.

На земљици, пред дућаном, намигују барабџи:
сваки цевчи своју росу из чокања од пет пара,
провинцијска царевина успомене своје слини.

О, ракијо, цигерушо, ти којом се живот чара,
не дај да се Божји банкет испретура у вртаче,
не дај своду да се спусти и пригњечи посматраче.

РАЧУН

Драга моја постојбино, уплашено копрц-јаре,
за спас твоје лабрњице ја списаћу силне паре,
вождов свитњак и брабоњке, крштеницу и магаре,
основаћу и институт Политичке игре старе.

Светску штампу окитићу јоргованом и уштипком,
почастити мрског врага комовицом са урликом,
нек се сладе држављани, нек ликују језик-браћа,
о рачуну брину Савез, Штаб, Секција, лично Ћаћа.

СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

С Афродите пао малтер, керче куња иза крста,
ни Аполон нема главу, богу фале четири прста.

Подлокана чучи црква, иза школе вири флаша,
разбијено сто прозора, накресана три бирташа.

Месни бећар плази језик, општинари крију плату,
на отпаду сиротиња: има лајсни на отплату!

Литургијска лети грудва из онога златног века.
Мичи око: Опомена! Може главу да уцмека.

Које ли је ово место? Бог га спусти са небеса!
Што га нису окречили после ратног урнебеса?

Објашњења нека стоје: Ко ће коме да верује?
У Мушицком куца Бранко, а векови хује, хује...

ПОСЛЕ СВЕГА

О, збогом да су устаничка писма,
подигнути стег и пузања равна,
срећни смо опет – не једе нас шизма,

сада се роје нова прасад товна
пуштена, зна се, из старог шињела,
само им гдегде сине грешка словна

у помрчини личнога имена.
Леп нам се живот цери испочетка
и кратак музе срећу из вимена

историје што на костима претка
кроз Новог чову (ево документа!)
нутка програме цивилног напретка:

Свеже мекиње бучног парламента
збрчане стручно с лажима са летка
дају помије ретког изузетка

где на крају све зависи од метка.

НАУК

Суштинице злокобне,
откуд опет 'вамо,
остав'те нас поподне
да се наспавамо.

Уморни смо животно,
ноћу лелечемо,
дај бар дању комотно
да се нахрчемо.

Историја-сестрица
учи нас почетку:
да је стварност мерица
свакоме напретку.

Уздајмо се ни у шта,
од нуле се креће,
ветар пере згаришта
у грохоту несреће.

УОСТАЛОМ

Ономад беше живот,
неки му знали закон,
пило се добро пиво,
у пени био заклон.

Тако ми првог ћорка
и дима вреле цеви,
никад више одока
нећу живот да плевим.

Нек плеви он менека
док ми не саспе зубе,
а ја ћу издалека
гледати да му шмугнем.

Спаси ме песме, мајко,
од мила до недрага,
не би ли живот како
пренео с кућног прага.

ПАМТИВЕК

Час овакав, час онакав,
ма и други неко да си,
рођен канда, туђи макар,
није важно, себи спас си.

Ал овде се друкче живи,
тако је од памтивека,
за то ли су оци криви
што животу нема лека.

Ено отуд гизда цица,
кукови јој свемир творе,
сукња пирка – нема вица –

смрт се шуња кроз наборе.
Јао мени издалека,
знаш ли, песмо, шта ме чека?

СВЕТЛИЦА

МЛЕЧ

Далеко, предалеко,
а ту уз мене, сасвим,
тиња несводив неко,
пали се сам и гаси.

Час ватра, у том жижак,
звезда и угарак њен,
посечен брз пламичак,
вечност везана у трен.

Господе, самери све,
додај ми једину реч,
да песма сама се, гле,

ни из чег створи у млеч,
да њом се мијем безлик,
мален, у Теби велик.

КАД

Ако те одсвуд сколи велики бол
и скршен паднеш у чаму до сржи,
и нова муња страдањем те спржи,
не бој се краја – и тад те чува Бог.

Ако на зиду расту сен и њен рог,
и привиђење у страху те држи
да од грехова нећеш бити бржи,
не клони спрам тог – у Богу је твој лог.

Дани доносе и односе свуда
људе и речи без реда и броја,
упрљан њима ко мастилом дуда,

запевај песму – булку са присоја.
Душу селицу што вапије чуда
окади док још грли рука Божја.

БОГОРОДИЦА САВИНСКА

Богородице Света Савинска,
чудом се твојим спасих невоље,
из срца слабог нестаде стиска
и све наједном крену набоље.

Тело се попут вихора прену
и пређе беспут времена земног,
заправо све се случи у трену;
узе ме подвиг из бића грешног.

Не знадох да си чудотворан врт
кад ступих ко дечји потез кистом.
Ал случајан час закон је утрт!

И све од кâја иде ка истом,
ка сили Бога чија си рука,
пречиста сузо са мог јастука!

ДУБ

Љубави моја, опет не знам где си,
далеко бива и од срца ближе,
рачвасто време успомене стриже,
љубави, суза за тобом се реси.

Цео се живот у секунди деси,
твој лик у дубу бескраја се диже
и болна радост у сусрету дише,
љубави, ја знам – јеси на небеси.

Овај дан је рана, ја крварим с њим,
детињство пада у сновне откосе,
мајка пева псалм, на криоцету спим.

Путује тајна, велови је носе,
уместо свога у твој животу бдим,
пену времена болови разносе.

СВЕТЛИЦА

Мајчица мрва – неко у сну рече
– лети ка небу. То беше стих списа
у којем Бог ми венама потече
и песму своју на тренут исписа.

Као Дис што је узалуд кушао
из сна на јаву строфе да изнесе,
тајну сам света удивљен слушао
жудећи да смрт живог ме узнесе.

Мајчица мрва – то од песме оста?
Порука? Завет? Шта ли? опомена?
Или светлица? Вај, о томе доста!

Лети ка небу, видим, света жена,
чиста у срцу и у молитвама,
рођена мати моја у сузама.

ШЕТЊА

У миру с Богом, далеко од свега,
стишан и блажен, под звезданим дланом,
радостан дечак са расцвалом граном
корача низ стрм чаробнога брега.

Љубав и мржња – једно друго вреба!
Граја се чује с дечакових леђа.
Збибана руља повицима вређа
и баца хрпе камења и хлеба.

С мирисне гране падају латице,
дечак ко лахор ка обали слази
и преко воде, по њеној површи,

ка другој страни ходи нетремице.
Сенка му тела уз талас се плази
све док се шетња Божја не доврши.

СЛУТ

Игра ми око, далеко, опасно,
трепери све до лудог неспокоја,
лево па десно, авај, мајко моја,
око невидно – уснути га ласно.

Мига ми оно и куша сабласно,
окце крмељно – гуја из присоја,
магично, сузно, и дугиних боја,
треће и седмо, окашце безгласно.

Кроз облак штреца, и ко муња светли,
око незвано, на заласку дана.
Песмо једина, слутњу ми омети

и не дај да се, иза паравана,
негде у ноћи, изнад беле свести,
расцвета грана очињих нирвана.

СИТА ГЛАД

Ја сам гладан дух на коначној црти,
гладан сâм себе и својих двојина,
љубави преко суза и долина,
сит количина живота и смрти.

Све док се човек око себе врти
гладан ћу бити земаљских година,
несит и жедан са морских хридина
док сен ми валом плава вечност прти.

Све што опевам, оно пева мене:
то ли је закон од ког зебе срце,
кључаоница живе васељене

која у оку настањује мрце?
И сит сам кад ме мајчин лелек прене,
и с њених груди млијеко загрдне.

ПЕГА

Љубави, овде почива бескрајна
туга и многе сестре њене сиње,
овде се, љубо, похватало иње
тврдиx речи из писма опроштајна.

Годино моја и песмо очајна,
ти што си вавек смиље и босиље,
живим од твоје болне милостиње,
на трску дишем, поплаво потајна.

Прве сам дане провео на брегу
и озго дуго пределима луто,
са сунца скидо све пегу по пегу.

На свету оста једно око мутно
на које видим што други не могу:
Слепац што сузи светло апсолутно.

КОБ

Грома хромог звук.
Цепа ока сев.
Злослут певне ћук.
Оца мртвог пев.

Тишина и коб.
Бије срца руј.
Крчи млади дроб.
Пределима хуј.

Из сна хрли лик.
На узглављу сен.
Недостаје крик.

Ко је коме плен?
Вирови и чун.
Ти си крвав трун.

Лист се гором њише.
Опрљен је пејзаж.
Лију црне кише.
Сам од себе презаш.

Пусто дете спава.
Луде ране пеку.
Још ти стоји глава.
Ветар јаше реку.

Спасиоци где су?
Ћутњу мрве сати.
Удес у удесу.

Сузе лије мати.
Земља ил небеса?
Бог се тобом стреса.

БЕЗ РЕЧИ

Корак по корак, што дубље у себе,
крај тихе реке, у врбаке мира,
замичи у сјај, у лов на галебе
оком из тајца што белину дира.

Побацај речи у ситне таласе,
безуст се дигни небу под облаке,
трепти у вису и не броји часе
док на небеса падаш поребарке.

Тони ка сунцу, самцијат на свету,
лети ка срцу, погодићеш мету.

ДОДИР

Отишла си на југ, са севера, нагло,
Као птица коју тера летња туча,
Остала је твоја порука, о магло,
Да за нашу љубав више нема кључа.

Нека трепне Господ у твојем милом ходу
И нека се море расточи у боје
Када твоје тело такне хладну воду:
Можда ћемо тако таћи се обоје?

МОРЕ

Ево ме, свете, откуд?
Море се пени отуд.

Дивно ка мени стиже,
душицу талас диже.

У мору со ме такне,
на валу Господ зракне.

Драгањем вода плави:
волумен тела слави.

На свету – зар само гост?
Или сам нечији мост?

Са овим не знам како?
Господе, зар је тако?

Море сад јаче пева,
људски је језик плева.

Песнику тек понешто
прође кроз то решето.

Двостих се валом надме
да тајну света дадне.

Ал' оно што остане,
тек то песмом постане.

Ево ме, свете, отуд,
море се смеје, откуд?

ГОЛУБ И ЗМИЈА

Не бој се људских подвала,
оне ће закратко сјати,
овде је друга обала,
одавде божанско чати.

Не бој се туђе сујете:
и она слепило има,
и мржња чак док трује те,
остани чист у мислима.

Не бој се брзе промене:
ни оне што излаз нема,
јер све се очас окрене

и буде баш како треба.
Ма како живот ћарлијо,
не бој се, голубе-змијо!

ВИЉЕ

Уснила ме луда вила
да испијам златни пехар
и у власти пјаних сила
прелазим из сна у несан,

у распету недођију
измеђ виља и живота
где се душе у обиљу
сјајакају од греота,

где су звуци невид-звона,
а мириси свлак небеса,
где реч није рана бона

и ките се свуд чудеса:
два-три сунца и престопа
рука Божја, нетелесна.

КУШЊЕ

ЧВОР

Шта ли то струји урвинама мојим
низ беле сапи прогорелог јутра
из буднога сна што се дели, троји?

Да л то нови дан (такозвано сутра)
прикрада се већ у часове јадне
сунцем што шкиљка ко гобленска мустра?

Оте се призрак – ко грана да паде
и тресну уз сен моју или твоју?
Од чудеса тог на језику сладне.

Умешане музе у присоју поју,
а чула ми чвор Гордијев пред сечу:
дамарам сав у сласном неспокоју.

Тајанствен зрчак или моћни нечуј?

ЧАЛАБРЧАК

Јарости многе окапаху, нетом,
све што сам икад стихом хтео рећи
у тајни коју дубим старим длетом.

Поезија је чалабрчак већи
од писца што се узда у себека
да и без дара неће му утећи

рима док куцка по рубу ремека.
То ли је место где бубри сујета
и баца у ад маленог човека.

Тад није згорег да белне салвета
у руци драге која дуго чека
да обрише нос паћенику света.

Не, то није штос – ма ни издалека.

ИЗВОР

Шта не рекох све у песмама својим
и које путе не пребродих цео,
а да на крају – на почетку стојим?

Но знам – то није узалудан вео
што се ко рукав завичаја пара,
нити је бездан чији извор врео

тиња док над њим ври дугина шара.
У свету овом нисам се обрео
да би ме стигла она клетва стара:

ни вина пио, а ни хлеба јео,
већ да бих гуру камен испочетка
у другом правцу него што сам хтео.

То ли му дође (што би рекла тетка)
ко шлаг на торту – на таленат сваки
кад се упрегнут одриче иметка

језиком што је препун нових варки.

ПИРУЕТА

Још овај сонет на тему несреће
тулиће појац из дубоког мрака,
а онда валцер – у разрезу фрака,
врцнуће ноге лаке, трепереће.

Плес пируете, испод звезде среће,
на врху прста, ко на грани сврака,
винуће мајстор нестварних корака
чија се сенка висинама креће.

Играч и игра? У два вела тајна
трепери као упарене свеће
што се свијају уз мирис тамјана.

Ал бих рекао нешто сасвим треће:
Слава животу са хиљаду рана,
нема од њега пируете веће!

НОЋНИК

Нико не зове. Телефон се хаба
тишином. Стари сат глаба иверје
истеклог дана. Није повечерје,
ни глува поноћ – несаница слаба.

Невреме пера у Божијег раба
цепа се ко лист на минутно перје
и разлеће, вај, кроз промајно дверје
риме и начас уловљеног јамба.

Песник времена с главом Озириса
одрубљен пада у стару магију
проклете ноћи што крвоток сиса.

Тако једанпут ону елегију
у лепом дану Миљковић исписа
и оде у лог – далеко од свију.

КУШЊА

У малом стану не чује се звука
минулих сати што су дамарили
кроз беснену крв. Новом дану фали
замајац смисла да живот захука.

Тишину пени златаста азбука
снова, поподне – кад одмор је мали:
тело замире, сâмо се батали
покретом лењим у ком трне рука.

Телефон куња. И он се не преза
од убитачне самоће у соби.
Звркне ли – ипак – то погрешка зеза.

Не дижи справу – нека уши проби.
То нису звуци, но њихова језа
што слабог куша у нестварној доби.

ТРЕМОЛО

Кућни сат цокће бајато и тмоло:
дишем у ритму – да ми га је стићи,
моје ће срце у парчад отићи,
о, густа крви, успори тремоло!

Имам ли снаге носити се с болом
што ни овај дан неће мимоићи
стар а тако млад као Ујевећ и
свемир на лицу за малим столом?

Звуци у кругу, устројено време,
дах једног века у по бела дана:
у соби капље самртничко семе.

Кућни сат цокће, и даље без плана,
казалке се две поклопише неме:
паде секунда ко вишња убрана.

ПЕВАТИ

УЗДАРЈА

Једна срна што клечи пред Точком закона
и лепим очима захваљује
да је умакла лаву из раља,
две пчеле што су слетеле на румене усне
Пиндара и Платона у колевци,
три бела Мухамедова петла што шећу
по Медини а пророк
из њихових трагова
преписује Куран,
четири овна с руном од зеленог лишћа
и фалусом међу роговима
што оплођује тиквице на глави,
пет чешљугара претворених у младе жене
што су чешљајући се пред огледалом
одлетеле с чешљевима на глави
у тренутку кад су без куцања
наишли пожудни старци,
шест паунова што су видевши свој
у огледалу божански реп
испустили капи зноја
од којих је постало све на свету,
седам љутих паса што њуше испод земље
и прате путању сунца
од којег ноћу песника боли глава,
осам младих чапљи што навршивши
шест векова ништа не једу
већ до своје двехиљадите
пију воду и црне,
девет буради сока са свежим пољским лишћем
поред којих је у трку
застало девет вепрова
и низ задихане чељусти спустило
топлу пену од које је
прокувало пиво за ратнике,
десет харфиних жица од тананих црева риса
чији погледи пробијају зидове
и носе песму у сфере.

ПЕВАТИ

Певати о канцама мачке што се умива
у сумрак и плеше под муњом,
певати о мачки у кавезу који деца носе
из куће у кућу и заливају водом
не би ли пљусак ударио на жито,
певати о седам живота мачке што узима
обличје жене и сабљом у канци
одсеца змају главу,
певати о мачки чији пламен из очију
несретног крадљивца у игри
са златним обручем у рукама
претвара у пепео
певати о мачки коју је окотила
крмача Бела старица
и одгојила као сестру вепрова у трку,
певати о мачјем пару ког је кихнувши
из раља избацио лав док му је Ноја
прелазио руком преко чела,
певати о гриви лава што риче у зору
и разгони демоне и болести,
певати о Божјим колима што вуку
четири животиње сличне ужареном
угљевљу од којих једна има лице лавље,
певати о лаву што у трку брише свој траг
бежећи пред чопором ловаца,
певати о трбушастом лаву што је
плесао на једној канци,
певати о свештеницима огрнутим
леопардовим кожама са којих висе
канце некад хитре и окрутне,
певати о светлости окрњеног месеца
на којем леопард ждере своју мајку,
певати о морским валовима што су на обалу
избацили неман-леопарда са птичијим
крилима која погони ветар са
четири стране света,
певати о тигру мрака и младог месеца
којем из чељусти бежи дете
и преображава се у њега,

певати о пет красних тигрова што чувају
средиште и стране света,
певати о женама које милује шапа
медведа-отмичара што Артемиду
прати по месечини,
певати о исцелитељској моћи медведа
што додиром лечи од главобоље,
певати о малим народима што се седећи
заклињу на медвеђој лобањи:
нека нас прождре ако смо криви,
певати о пчелињем меду којег лижући
медвед у плесу враћа трутовима,
певати о сазвежђу Велики Медвед које се
срушило у детињству –
па од тада опевам опевани свет!

ТРИ СЛИКЕ ЗА УСПОМЕНУ

1.

Недељом уз реку
читам дневну штампу.
Дунав пресеца парк,
дан је леп, али види:
Републике горе!
Пољуби географску карту:
нек тутње возови кроз ноћ
и лепо миришу воћњаци у ветру.
Махни светлу у даљини:
никад јео снег на Антарктику,
никад се тукао с црњама у Америци,
никад правио каучук у афричкој хунгли,
никад фотографисао кенгура у Аустралији.

2.

Ко спречава љубав према отаџбини?
Нећу да читам Библију у атомском рову,
нећу да вешам срну и лабуда.
Пишем елџије.
Сећам се – Корнелије Гал
(69 –26. пре нове ере),
збирка посвећена драгани Ликориди,
ништа очувано,
убио се у Октавијановој немилости.

3.

Чим изникне прва љубичица,
чим изђиха висибабa,
чим букне јаглика,
чим прсне златоглав,

чим се разбокори божићна ружа,
набраћу ти букет, љубави,
заљубиће се херој опет, живота ми!

БРИД

Само ти,
бескрају мој нежни,
одувек само ти,
туго у одзивима,
само ти можеш да ме родиш
и однинаш на нули,
ти лаконога нирвано,
на крају душе тајно бисера,
опроштај си у заносу,
али болиш,
и нема те увек,
као киша потапаш мушице
на цвећу ока мог заспалог
у мору призора и слика,
само ти, похото,
показујеш пламено зубало у сумрак,
а ништа о томе не знаш,
и бридиш.

Ништа,
краљице избира,
ни жиг што остављаш не препознајеш,
а бледиш и нестајеш у дроњцима муња,
у белим минђушама облака,
у музици са тераса,
само ти, врела купино,
у пурпурном диму над казанима,
у лепим забитима где мед
кључа под црвеним крошњама,
али ти о томе ништа не знаш.

Ништа је све
и ту се додирујемо.
Ко исплаче сузу љутицу
– ево му дан,
ко радосницу
– ево му ноћ.
Само ти, побуно моја,
мокра кошуљо на ветру,

само ти зриш у невреме,
на мразној суврелици,
у порезаној ноћи ирваса,
у туђим завичајима,
само ти,
ти и ти,
лелеку мој на падинама,
згужвано снопље сунца
у маглама на моме лицу размраченом,
у песми над гајевима.

ЈЕСЕН У ПРОЛЕЋУ

Пођимо, драгана,
у јесењу шизофренију лишћа,
у крикове анђеоских крошања.
Стуштимо се у комедију
туристичких обилазака градова
у којима хипноза векова
слатко нас узима за руку.
Проћердајмо овај уски дан.

Јесен је у пролећу
и нешто превелико
мешкољи се у моме срцу
што подиже високо.
До колена Божјег.

МАЛИ РАЗГОВОР С АПСОЛУТОМ

Сећаш ли се танке лепојке
што је лелујала кроз цветне шљивике
и меким прстима размештала облачке?

*У дућану враћа кусур.
Очи – списак пропалих љубави.
Руке – квочке празног задовољства.*

Памтиш ли ону младу жену
на бициклу што је вијорила
попут марамице у руци краља?

*Трипут се удавала.
Дечурлију учи да краду.
Карневалску своју тугу исповеда војсци.*

Јеси ли заборавио непознату цуру
што је ножицама запљускивала
луксузна места и Ништавилу показивала груди.

*Проповеда курсну листу.
Изнад њеног јастука пише:
Шупље су велике љубави!*

ВЕЗАНЕ СЕНКЕ

Спавај, шестоугаона жено!
Твоје кристалне површине,
исцртане руком лудог мајстора,
замагљују се у моме оркану.
Надлећем те из неколико сфера
и у блиставом смеху неба
вежем твоје сенке.

ЦАРСКЕ НАМИГУШЕ

Таква су времена.
Ни љубав није што је.
Не сустиче срећника у загрљају.

Ево познатог случаја:
Расан песник – коњоводац лирике,
у опроштајним чекаоницама живота
порубљује женске сукње
и опева полупана колена
царских намигуша
што низ пролетња губилишта
под гиљотинама најлепшег цвећа
ридају.

Бити осећајан и чемеран
– шта му то дође?

Ја добро видим брлог
у кориту женског лица
пљуснутог на постељу плача.

ЗНАЦИ

О љубави дуго нисам певао.
Дотицале су ме којештарије,
ислужене глупости света.
Једном сам храмао кроз жито
и разумео љубав.
Ветар савијао даљину,
а пшеница стризала.
Други сам пут волео жену
коју је издао други.
Намучио сам се да проговори.
Кад се исповедила - нестала.
Сад знам да негде тугује.
Био сам час у њој,
час у себи.
Ти преласци су ме заморили
и отресли као кишу са рукава.

НА КОЛЕНИМА

Осипа ли се, драгано,
твоја самоћа јутрос као моја?
Ослушкујеш ли хук тричавих наших свађа
што се умножавају у грудву смрти?

Из пламена мотрим твоју сенку.

Ја ти се нећу вратити.
Ја ти се нећу враћати о
нако спокојан
као у дане када је кошава витлала
лишће и тањире
изнад наших глава у студентској мензи.
Обожаваћу те као силу у даљини
што корача у неизвесно.

Одржи се у седеф-јутру,
у лахору чежње,
одржи се на коленима, љубави!

УТУК

БЕЛО

Сонет је бео – само то ћу рећи,
остало дајем на бајно маштање,
на пример: галеб или зимско грање,
први дечји зуб од осмеха већи.

Сонет – рани снег покорице тање
по којој могу нежно, не пртећи,
између снова бестежински прећи
у бели дашак светлости јутарње.

Бело је сада и ово сонетче
што само себе повлачи за уши
и шири риме у празнично вече

док се оловка запаљена пуши
као танцара из које опет ће
хитац белине песму да заглуши.

ПЕХАР

Сонет је пехар наливен винима:
не можеш усну на руб му тек тако,
он се испија господски, полако;
додир сонета врсна је интима.

Ко сонет дира игра се чинима,
јер неће увек баш све ићи лако,
сонет ко туђа жена, и те како,
нуди и мами телом, триковима.

Пијан од риме у сонету свако
ничице пада док га хвата плима
вртложних речи што узносе јако.

А то је, опет, вековна истина
коју песници на земљи, једнако,
познају као и на небесима.

НАТУКНИЦА

Кад сонет дише тад се врло лако
може кроз стазе и богазе врта
у којем нема више трта-мрта
оном ко мисли да стих може свако

ко иглу бости у језичко платно.
Сонет је центар и –гранична црта:
То знаду појци што су им утрта
правила стара у дару, наравно.

Обгрле риму у оба катрена
па им четири пута звони славно.
Слично ураде са паром терцета

и поље буде створено дисајно
кроз које, ево, уз финиш куплета
царски поета шета тријумфално.

МАНИФЕСТ

С почетка пишеш, касније певаш
– рекао Паунд, чуо понеко;
ти можеш с тиме и да се зезаш,
али припази: Езра је неко!

Његово слово – за песму закон
без кога нема језичког слада,
манифест, дакле, судбински заклон
када те сколи човечја правда.

Слободно нек се гиздају верси,
хватове риме понекад разбиј,
ма шта да ти се при томе деси

песничку слику до краја развиј.
Не бој се да ће нестати речи
за сонет што те границом пречи.

УТУК

Много ме пута сонет изопштио
из грдног света у којем се живи
по правилима, а и у наиви,
оних што мисле: Тај се увоштио

римама љутим и све уопштио
па се одреда луд свачему диви –
ма у исти мах и сви су му криви
што му је сонет снове пошкропио.

Цветна ме душа милује и мази
па ми се песма јежи као рука
на трбушчићу оне што ме пази

да не настрадам од туђих утука
и огрешења на узлазној стази
књижевне славе од које је мука.

О ТЗВ. НЕРИМОВАНОМ СОНЕТУ

Тешко лажњаку којем ђаво не да
да му се сонет у риму упреда,
куку брбљалу што песму истреса
у четрнаест раштиманих верса.

Јао лајавцу без стида и реда
што му музика у строфе не седа,
леле рафалу мршавих увреда
на рачун форме чији закон не зна.

Сонет је звоно изабраног реда
у ком се стиси злате сви одреда,
песнику сонет – врли чукундеда,

љубе га звуци, даровита чеда.
Римуј и певај, не бој се озледа,
сонет је круна – песничка победа.

КОМПАС

О, песме моје, злато у баштини,
ново је јутро увек скупље од вас
молитава што сте једини ми спас
од грехова у свагдањој таштини.

Песник се бори у земној прашини
да не изгуби међ људима компас
и трља очи, и лаје као пас,
дајући прилог општој немаштини.

Преоран ходам кроз годишња доба
и плевим дане пишући сонете:
Коме се свиђа – нека исто проба.

Ту један савет не би био штете:
Лепша је роса на зрневљу грозда
него у песми, о, не буди дете!

ИХА!

Шта рекох – рекох, тако цари песма!
Љубав или смрт – ресиле ми сестре.
Да ли грешио и патио? Јесам!
И још којешта – ал се рећи не сме.

Буљук чудеса палио ми срећу,
наливен хâјем бежао у строфе,
о томе тек вам ништа рећи нећу,
јер нисам позван да блебећем, боме.

Буји ми, паји, чедо из нигдине,
лилај се, лилај, у снима избивај,
језику расту вали и хридине.

Спавај ми, словце, на почетку стиха,
нек у нирвани заљуља се смирај:
Биће живота, биће дана, иха!

ТРА-ЛА-ЛА

Овакво лето никада не беше,
облаци тмасти па бели одједном,
пљусак и сунце (лед између креше),
као да све је у врту огледном.

А шта ми душа, сестрица у месу?
Докле ће она скривати се нежна?
Господе, дреши пуну тајни кесу,
пошкропи надом чуда неизбежна.

Овакви дани – никад у животу,
муње без грома коте се ко штенад,
додајем небу и музичку ноту:

Тра-ла-ла-ла-ла – потписао Ненад.
Љубим те, свете, таквог какав јеси,
овде са тобом – с песмом на небеси.

ПАСЈИ ЖИВОТ

Пасјем животу правила су чудна
ил – боље рећи – готово их нема,
многа ће прича бити узалудна
ако твој живот неко други спрема.

Ти увек реци да никада ниси
живео пасји за свога живота
мада ти овај баш на њега киси
као коштица у плесни компота.

Живети пасји усред светске граје,
шта му то дође у ова времена?
Ко за твој живот петопарац даје

што ти у глави чучи васељена?
Упрегни живот у нове кајасе,
одживи пасји, не дај ником на се!

НАПОСЕ

Ако си песник и бандит – како се
бусао врли Франсоа (де) Вијон,
хоћеш ли моћи са собом, напосе,
свести рачуне ко краљ или пион?

Ако си песник и бандит – како се
дичио сушти Радојко Драинац,
хоћеш ли моћи лудила наносе
скрити у тами чији си љубимац?

Чувај се главе и својих стихова,
не дижи ларму на свевишње речи,
кад год узмогнеш клони се трикова:

Пиши ко дете што осмехом лечи.
Спасавај што се спасити још може,
сачувај за гроб комад здраве коже.

ДЕВОЈАЧКЕ НОНЕ

Све вас ја љубим, присојкиње миле,
јер трази ваши моје су станице,
без вас не могу ко без несанице
у песмама звонколике риме.

О, шетње громне (Нијагарин сливе!),
роним у ваше кокетне зделице
што лете лаке ко прах с надланице
у очи моје клете, јуродиве.

Сплићите, трујте старог полетарца,
свеже и беле, у киши – печурке,
ево ме робом што кевће са ланца

играјући се са газдама жмурке.
Нека је слава руци што вас гланца
разгонећи смрт – Турке на буљуке.

МАЂИЈА

КОШУЉА

Жена је увек на почетку лепа
као чарапа нетом обувена.
Речи од миља на по пута тепа

радосна што је мушки обљубљена.
Затим се, сита, нагло исколачи
и почне као змија нагажена

са лица праву кошуљу да свлачи.

ЉУБАВНА СКАСКА

Штошта сам знао, али нисам ово
– да ће ме шмизла (кочопрцно јаре)
превести жедног преко питке баре,
измишљотина чије свако слово
врцало ми мед кроз сазвежђе ново
у пометен ум и на ране старе.

Беху то тако неке цаке старе
на које паде чак и чудо ово
што се песником зове (ништа ново!)
па се наивно, ко жртвено јаре,
испећи дало на вараво слово
коклетне мале из приградске баре.

Шта је то могла жабица из баре
да закрекеће из кајданке старе,
а да ни ноту, баш ни једно слово,
не препознах, јер (пази сад и ово!):
у живот ми, вај, ускочило јаре
ђавоље шаре – чудовиште ново.

Просечна цура – ништа богзна ново,
осмех јој цвѐта ко локвањ сред баре,
док се шепури умилно је јаре,
на тренутке из бечке школе старе,
а кад сеје лаж тад уради ово:
Рашири око и прогута слово!

Залуд сам држо уводно јој слово
да у животу увек има ново
искуство које није као ово.
Она би на то опет у кал баре
– до грла у бљуз лагарије старе
житке ко нож за недоклано јаре.

Извоза ме скроз то без душе јаре:
Ни длаку кике што личи на слово
немам да чупнем са те лије старе,
нити да додам свраки перце ново,

јер сам као сом у растињу баре
прогутао мам којим пишем ово.

Тако све ово – шта замеси јаре
у муљу баре – није мртво слово,
већ нешто ново из читанке старе.

КОКЕТА

За стих дајем све – лупила је шмизла
и заводнички наместила косу
прстима чије нокте је изгризла.

Онда је палцем такла ме по носу
и бистрим оком зачкиљила витка:
Кокета што се ко пиринач просу!

Затим би ногом танком као притка
плес око мене зачала у трансу
глумећи срећу главног добитника.

И пољубац ми даде у авансу
за оно што ће напоследку пасти
као карта на карту у пасјансу.

Ал изненада (може л се то касти),
отвори сива врата и намигну,
низ степенице (о, моје пропасти!)

силазећи тек поруб сукње дигну.

ЦИК

Чиме несрећу толику заслужих
у трену кад се цакнуше трепке две
и срце потом јарно размакну их?

То беху гледи што сне стављају све
на коцку страсну (многи ће рећи: пих!)
и славе ризик док не лупе о тле.

Кокета си ти и уиграни трик:
Ципелицу, вај, кишица скваси, гле!
Ал покрет палца, и на образу тик,

сушнуће капи и незгоду за трен.
У том ћеш – дигнув главу – севнути миг
што ће ме целог разбити (баш сам клен!).

А тек смех – ко грош о друм, у зоре цик!

МАЋИЈА

Објаснити твоју лепоту би било
исто што и дуги рашчинити боје,
али ето кушам – па ма шта се збило,
да украдем урок из мађије твоје.

Исто што и дуги рашчинити боје,
тако ћу кроза те ја недрити речи –
да украдем урок из мађије твоје,
да постанеш чиста – мелем што све лечи.

Тако ћу кроза те ја недрити речи,
иако далеко од мене ћеш бити,
да постанеш чиста – мелем што све лечи
док се борим за те на претанкој нити.

Иако далеко од мене ћеш бити,
твој осмех и очи – ко кестени врући,
док се борим за те на претанкој нити,
мени тек у риму заувек ће ући.

НЕНАД

Уловљен зеном ока твога,
вратих се у се, у диван дан,
песма је нашла врата Бога
у гледу што је ненадан вал.

Вратих се у се, у диван дан,
море се пени, дави се спруд
у гледу што је ненадан вал,
с тобом без песме ја немам куд.

Море се пени, дави се спруд,
ти пливаш као молитвом чтец,
с тобом без песме ја немам куд
у овој игри ко луди жрец.

Ти пливаш као молитвом чтец,
пуниш ми душу музиком сна,
у овој игри ко луди жрец
клати се месец са морског дна.

Пуниш ми душу музиком сна,
волим те просто – у три слога,
клати се месец са морског дна
уловљен зеном ока твога.

ТРНОРУЖ

Где ли све самотан ја с ружом не венух?
И колико пута пре времена узбрах
латицу из снова што живеше тренут?

И које ли грехе у песму не стумбах?
Ружа или трнак? Ту се симбол врти.
Жена или змија? (Јер јабуку убрах).

А љубећи потом дотицах се смрти
као вита дуга над литицом света,
увек једном ногом на граничној црти.

Ево па и сада док терцина цвета,
ружо из детињства од магле и сунца,
у новој сам рими опет стара мета.

Чак и ако бол ме не царне с врхунца!

ДУША

Како хоћеш, душо, ионако кликер
дугиних си боја што се креће као
муња нове песме – видовити бисер.

Како хоћеш, душо, можда нисам знао
да препознам твоје силаске у таму,
можда нисам хтео да признам пакао.

Како хоћеш, душо, могу ја и драму
одиграти с тобом као светски дилбер,
могу да те просим као туђу даму.

Како хоћеш, душо, ионако кликер
дугиних си боја што се креће као
муња ове песме – мога дара бисер.

Како хоћеш, душо, да ти кажем право!

МИЛОШТЕ

ПРИЛИКА

Испод крошње липе она је пренела
Столицу на сунце и прелепо лице
Окрнула к небу. Затим преко чела
Пелудним прстима (гледах нетремице!)

Исписала тајну о присуству своме
На овоме свету. У том тамне очи
– шајкашки кестени – кренуше да ломе
Ритам мога срца што би да искочи

У њезино крило (аој, каква згода!).
Откад песма мноме надљубавно влада,
Знам, овај ће сонет као грана плода

Дуго да мирише у књигама, мада
Ништа неће моћи да замени слику
Што у надахнућу даде ми прилику.

ВИНОПИЈА

У пехару вина увек вреба сонет,
Семе које појца до неба узнесе,
Ал језик у трансу, изненада, опет,
Неће рујну тему ако нема мèзе.

А мèза – сâм живот, у Шајкашу дани,
Зазива их дарак од богова – талент,
Вински клокот песму залива и пали:
Од шаке до уста чаша игра балет!

Ножица кристала носи сису вина
Што уз куцањ буди од ероса звоно,
Затим испод носа, као балерина,

Пушта мирис, гали длачице и – оно!
Тек тада, полако, после залогаја,
Маленим гутљајем – до капија раја!

МАШЋЕЊЕ ЈАЈА

На Велики петак фарбају се јаја:
Све дугине боје за Васкршњу цваст,
Али треба знати да *фарба* ил *боја*
Нису српске речи, већ наша је – *масӣ*.

Минула кроз време пансловенска речца,
Прогута је турска и германска потом,
У мастилу века нестала светлог претка,
Понекад због речи плати се животом.

Нек се масе јаја за Васкршње дане
У куповној боји названој *варзило*,
Али одувек се за Васкрс пазило

Да машћење буде, о, жути шафране,
И у кори шљиве, дуду, детелини,
Коприви, млечики, и – у луковини.

ПРОМЕНА

Најдубља сећања, слике по рођењу,
Први дамар света, наперена чула,
Оно што се зове позитивна нула,
Почетак и замах, чудо у буђењу.

Под столицом дечак запетљан у ноге,
Тражи да изађе из проблема првог,
Скотрљан у себе муца гласе многе,
Наглавце окренут на ивици мрлог.

У Шајкашу давно испилила сила:
Једногоди дечак хтео да прохода.
Промена је дигла свест из ништавила,

А призор узела жуђена слобода.
Нека песма дадне разлог томе лику,
Јер дечак је пандан мом лирском двојнику.

ШЕШИРСКА

У славној Шајкашкој Крајишника има,
Шљививица греје распеване усне,
Певанија руји – све у слаповима,
У срцима земним множи се и гусне.

Нема раја, чујем, без свог завичаја,
Дудовим сокаком рони даворија,
С бећарцем се крсти ојкан из мог краја,
Ораницом равном двостих нови клија.

Сватови се грозде, трепетљика трепти,
Вилово и Жабалъ у празничној цвасти,
Коло ногом титра, кума куму лети,

Чарни сват из плòске медовачом части.
И Пелагић цупка, а с њим и Руварац,
У ојкачу сплетен шеширски бећарац.

КОРИЊАШИ

Поворка у шору, Бадњи мраз већ чата:
Ја сам мала Јаша, идем са салаша,
Коринђашка маска свуд отвара врата:
Ја сам из Шајкаша, јашем на чилаша!

На дар шљиве суве, јабуке и новчић:
Ја сам мали Петар, трчим као ветар,
Неко испред куће оставио сточић:
Ја сам мала Јела, ујела ме кера.

Бадње вече сија, колач као жртва:
Ја сам мали Мита, долазим из рита,
Да живина буде жива, никад мртва:

Коринђају деца, а маска им жива:
Ја сам мала Ива, трчим преко њива.
Ја сам мали Јоца, убола ме овца!

ЈЕКТИКА

Из Крајине сиње пристигли јунаци
Кочићевског бунта и набреклих плућа,
Каква ли их судба у равницу баци
Да им туђом оста насељена кућа.

Панонска кошава напирила главе,
У катастар стали бескрајни атари,
Јектика се заче из песка, из траве,
И полако влагом поче да крвари.

И младо и старо од сушице вене,
Окруни се пола сиротога света,
Побацише многе пред порођај жене,

Осташе најјачи, они од камена,
Чије око сева, и пени се вена,
Песма где се гнезди, вечита и клета.

СЕМЕ

Гле, трачак у добу, успомене стоје,
Над Дунавом птице ка мосту се роје.
Човек (ао, мајко), силази у време,
У глави му наслов – лирикино семе!

Ено га и Ковиљ: поета и сенка,
Ни хаљину нема Лаканова Ленка.
У даљини Босна и чудо из рата,
И дете са раном: Где ли је мој тата?

А звезде посвуда, и Ерос се шуња:
Ту мачак и мачка с позом покрај жбуња.
О, немој ме, слико, ти за језик вући,

Јер мораћу опет у срце ти ући.
Живот ли је вечно прекратак, зар, ипак,
хоће – и без мене, ал` ево му шипак!

ПУТОВАЊЕ

У возу за Босну – препуног купеа:
Торбе, кофер, кесе, картонске кутије,
Ту и флаша брље киселог букеа,
Дудовачу отац оставио није.

Под Козаром пити шљивовицу врућу
Кад коло излуди, певанија груне...
Због тога је отац и продао кућу,
Увек тако било – како њему дуне.

У возу кроз ноћцу дрмусају стакла,
Мајка шири храну, светли бундевара,
Нечија под ногом цигарета пакла.

У другом купеу бруји дугметара:
То неко у војску испраћао сина,
На шинама оста сиња Војводина.

ТАЧКА

На месту где беше у Шајкашу кућа,
Никла чудом туђа. Избеглички талас
Из Санскога Моста, из ратног беспућа,
Ту нађе адресу, пусти корен за спас.

Нестаде капија од фржавог храста:
Расклимана брава, искривљене даске,
У бегу од смрти нови праг ту наста,
А на углу клинци већ играју баскет.

О, збрисани трази недељних ручкова,
Опевани часи подизања дома,
Мириси из баште веселих тучкова,

На овоме свету све иде до лома.
Ако је све – било, можда ће и – бити,
Опет ће ми песму песма населити.

ИЗБЕГЛИЦЕ

*Не знају куће где одоше људи,
Ниш јозна јуио оне које буди.
(Бранко Миљковић)*

Бачени равници на бурну брежину,
Песму с кућног прага платили животом,
Долазак овамо имао тежину:
Све друкчије било и остало потом.

Ово мало века што им кости хлади
Причини се каткад врелином за навек,
Човек из рукава задњи адут вади:
Завичај је овде иако је далек!

О, ноћи и дани у шајкашкој збиљи,
Од набоја кућо у мирису блата,
Месечино горка, снове уозбиљи

Да ме не понесу к теби црна јата.
Смртна жељо моја, врати ме до прага
Где се на увиру расцветава снага!

ПРИЧУЈ

ПАРК

Над крошњом месец и траг авиона,
дух језера спи с лабудом на копну,
звезда се спушта у облачну опну,
у помрчини дише васиона.

На клупи склизну у загрљај Она,
три пута Он је иза ува цмокну,
затим се ноге измешају, попну,
и док усне вру, не слазе са трона.

У парк долази изгубљена жена,
лујка што тражи од сваког цигару
и фрфља причу по сто пут – бена,

кварећи вече заљубљеном пару.
Гле, небом нема више млазног трага,
звездарник паде преда ме, доврага!

ЛАБУД

На води лабуд, у ноћи, у парку,
спава са кљуном ћушнутим под крило,
мирна је површ и месеца кило
испод безглавог што личи на барку.

Ни боре вала да помери варку,
ни мехура с дна да плопне – било,
у крошњи брезе мирује белило
чаробног перја што светли у мраку.

Пролазим тихо, ко сенка, лежерно,
да лаки ветрић не створим у ходу
од чијег дашка пренуће се перо

на врху репа што дотиче воду.
Пред кућом спазих сретан неизмерно:
Лабуд и месец мазе се на своду.

ГОЛУБ

Пао на прозор један голуб тамни,
подсећа на те и на прве твоје
нежности од миља. Гугут – ко давни
из дубина глас разливен у боје.

Сам се мази он: перје кљуном биште,
нејасна светлост у оку му живи,
ритав и мокар – донеле га кише,
голуб љубави у чистој наиви.

Блажен је стиго, на срце ми кано,
и далеки жал проструји кроза ме
јер сам га у сну (то сам сад већ знао)

у руци држо пристиглог из таме.
И таман хтедох да протумачим сан:
голуб се прену и одлети у дан.

ОМАМА

Ти спаваш лепа ко планинска шума,
на рубу лица језеро се мрешка,
тик изнад воде цакли дуга ума,
а с краја уста кепец сна се смешка.

Тако те сликам: утрљавам у се,
предеље већа дојављујем Богу,
удивљен падам крај тебе ко кљусе
и гицам петом по мирисном логу.

Ту и мене сан уплиће у мрежу
што у омами ври уз твоја плећа
чије ме руке надљубавно стежу:

ко да нису две – већ има и трећа!
Маглиш се у мом оку у трептању,
нестајеш цела у лудом тепању.

ЛЕЛУЈ

Величанствена долазиш у телу
(као да никад ниси била душа),
жртвено сијаш у ноћном опелу
на моме телу што те опет куша.

Ал то ниси ти – немаш димензије,
у ћутњи бриди рана Божјег чувства,
ни муња језе што ме целог мије
не пресеца чвор лелујног присуства.

Прошла си кроз све зидове нирване
с рукама белим ко свеже иверје,
глува и нема за суште диване.

Одлазиш лака као дим и перје,
не више тело – већ тиха музика
што односи дах мојега облика.

СЕН

Ево на врата опет неко лупа,
чији ме прсти опомињу на те?
У тајни куцња успомене чате:
било па прошло – чему сета тупа?

Ал опет неко (сад и нога цупа)
удара јако као у дно канте!
Ко би то незван у преситне сате
ко Поов гавран у дом да ми ступа?

Знам, то ниси ти, отворити нећу,
умрла си, да, нема твога срца,
то туђи нокти на мене налећу.

Неко ставља кључ – сад и брава крца,
врата из зида ко јелен излећу:

На прагу сенка у светлости грца!

ПРИЧУЈ

С ветром и кишом као да ћеш доћи,
ноћ је врч тинте испуштен на патос,
од живих мрља састављам парастос
за мртву драгу натприродне моћи.

Гримаса муње кроз прозор у ноћи
мину и цео осветли ми атмосферу
не би ли тако усковитлан патос
оживео те у глувој самоћи.

Али те нема, а ни оног даха,
пљусак досипа стару тугованку.

Причуло ми се у два у три маха

да црна штикла лупи у довратку.
Од причуја тог оста само ха-ха,
и далек мрмор грома у одласку.

ГАР

Колико знам о теби, жудњо гробна?
Шта ме то зове у мрачне одаје?
Посвете певам – за тебе ова је:
По стоти пут си звезда ми туробна.

Водиш ме у смрт, охола, чаробна,
лепа несрећа дарове додаје:
ево и душе – отвори, пробај је,
у њој је песма, бесмртна, жалобна.

Та ти ли си та тишина без краја
на хоризонту вајног ништавила
што судбину ко закрпу прекраја!

Једном си ме већ у црно завила,
и од тад тиња гар мога аваја
на којем си се ко гуја савила.

ЛУТРО

Свака ме промена годишњих доба
подсети на те – у зраку пахуљу
чисту као смех са пролећних вода
док смо гацали кроз вале, по муљу.

Рујеви лета на образу твоме

(ко нове речи када плоде риму)
старе у злату и лишћу, дабоме,
у јесен касну што сазива зиму.

Чула су бурне казальке на сату
што колају кроз невреме и звоне,
она мењају у заносном хвату

наивне жеље као лампионе
што горе тихо, у мрклини доба,
с душама грешним у цвећу крај гроба.

НЕДИРАК

Љубичица, тис, красуљак,
пиревина, граб, метвица,
боровница, вид, шипурак,
маховина, храст, пшеница.

Куманика, зоб, татула,
девесиље, ким, недирак,
тетивика, боб, мушмула,
трандавиље, крин, копитњак.

Стравна трава, цер, чешљика,
дебелица, руј, имела,
шустна трава, слез, смрдљика,

лазарица, дуд, кошћела,
оморика, нар, ковиље,
перуника, чкаљ, босиље.

ВИЈАДУКТ

1.

У Бецнеровом гају на пречац порезано храшће:
Збогом хрсак жирова из раља пуштене кезмади!
Преко ријеке вране граком масе сињи предио.
Козара бриди у сисама облака из негдањег мора.

2.

У мирисне годове хрупило
загребачко предузеће *Вијадукт*.
Оре се жаге и блање, чекић за брадвом кличе,
ексери пију влагу гредама до рђе.
Брзо склепане баракe – мравињаци за раднике,
први у крају црно-бијели телевизор.
Ноћи су пуне нових звезда и звукова.
Пристигли и македонски возачи камиона
са напереном зеленкастом њушком.
Стотине пролетера захркало Поткозарјем.
Братство јединству мјера и усуд.
Отпоздравља мјесечином свод над љутом Крајином.

3.

Пало с неба истурено одјелење рудника Љубија:
од Приједора до Томашице гради се асфалтни пут.
Дани су у милости сатнице демпера и булдожера,
површински коп жељезне руде врједнији од злата.
Вијуга врела цеста попут *птице која ниско лети*.
Босонога дјеца у ранама,
асфалтни точкови немају душу.
Ај, с бока ударен коњ крвари у јарку!
Машине брсте кућишта и крчевине.
Црвена прашина из рудничких пећи пада на остатке раја.
Звијери, мале и велике, замакле у шуме Стриборове.
Ни змијâ око амбара – велика шапа одрадила своје.
О, ишчезла цвасти на оглоданим брдима,
о, воћњаци у шпоретима зимским!

4.

Једно двориште и даље у лијепим
воњевима пиљевине и талашике.
Из дана у дан отац – кацу за кацом!
У бурету боје стршљена зри пејићка ракија.
Сребре се обручеви од невидљивог зујања.
Сваким ударцем чекића,
грозд варницâ пада на наковањ.
Грешком засађена у дворишту,
жалосна врба, већ виша од крова,
жилом-аждајом подиже кућу – миц по миц.
Канта нафте на пањ посјечене немани.
И опушак из уста задимљених, потом.

5.

Трбувом за крувом, Рафајло из Шумадије
пијуцка брљу са Лазаркиног трonoшца;
вјешт у сједењу на петама Свето циција
цуцла изгрижену муштиклу:
Ракија је одгојила мене...
А еглен – од пекмеза до Апола.
На мршавим Дјечаковим прсима – Че Гевара жив.
Алкохолни чучолози одмахују чокањима
на касетофон из којег бију *Дорси*.
На мотору без блатобрана погрбљени Мујо:
Колико је Приједор поље дуго широко...

6.

Сваког првог у мјесецу
однекуд домиле варалице-коцкари.
По сатовима на жилама види се шта знају.
Три карте – нечастиве муње
плазе се по марами на трави.
Сезонци упрли:
Која ли је херц?
Дедер, баја, нађи црвену, ове двије су црне?
Ова је, она је, пред очима се манта,

окренеш ли је, није – цери се црни трепф!
Бубањ бескраја у глави:
о, непрочитани буквари!

7.

Сестре Влашићке, нимфе у вировима,
најљепше у скоку са воденица.
Гле, лук и стријела – Вангел у врбаку с Гоцом:
пубертетски приказ у игри *каубоја и Индијанаца*.
Вијенац риба из замућеног ушћа односи Ацо.
Синоћ у Зеленац забацио канџ за сома
што ноћу излази из вира да пасе ливаду.
Плавушанка Ленка, жена Вангелова,
нагна Дјечака у плач док удивљено
гледајући тек пупале пилиће
крај бунара зацикта: *Пилците, пилците!*
Ох, непознат језик у свили дјетињства,
изненадни страх од прелијепе незнанке
у бијелим штиклама, са чешљевима у пунђи!
А Вангел мјесечар – на рукама по тарабама...
Улази у бунар и броји угашена звијежђа.
Македонка – одана влат љубави,
без ријечи придржава му сјенку.
Он урликне и врати се у кревет.
Као да ништа није било, јутро га носи на кџп.
Сва у срђи, Ленка на асфалту зачикава смрт.
Пресреће Вангелов камион,
из кабине извлачи коврцаве радодајке.
С једном па с другом ноктима се кида.
Јока с гримасом лијепе кује узвраћа
ногом у најлон чарапи на црту.
Даве се смијешно и страшно.
Свјетлица царне трафо-станицу крај живице.
О, потргане мини-сукње у ружама,
о, женска косо почупана у врисковима
на ћупријским бринама пред ђацима
с кајданкама и текама у торби на леђима!

8.

(Прамење разбацаних кика по трави
слутило да ће на Охридском језеру,
кадли-тадли, луда до цигерице, у чамцу,
Ленка сасути живу соду Вангелу у очи.
Доакала судбини – на робију десет година.
Вангел слијеп на путу бјежећи од писка аута
отфикарио нос на ћошак.)

9.

Илија из Трамошње и Мејо из Теле
кушају срећу с картом које нема.
Отичу танке зараде из папирних кесица
са сиротињским цифрама.
Ослабљени до балчака,
кисну један другом у лице.
Крчи оно мало снаге од јутрос,
а дјетлић припомаже с граба.
Смлаћени у магновењу,
одлазе празног цепа на бициклу:
на свакој кривини спадне ланац,
псујући га намјесте,
па кући до чељади стомака слијепљеног за кичму.
Има воде и кромпјера
– до слједеће ђаволије ће некако.
Вјетрић на клемпавом увету – једина плата за све.
Јагњетино, кад сам ли те ијо?

10.

Фудбалско првенство свијета у Чилеу.
Међу баракама, с брком и пђ,
чувар Шпиро разгони дјецу:
Марш одатле – не да им с вечери у *Вијадукт*.
А телевизијски пријенос утакмице:
Југославија – Уругвај 2. јуна 1962.
Наериле се жеље с вратовима.
Судија Галба из Чехословачке.
У нашој репрезентацији:

Шошкић, Дурковић, Јусуфи,
Радаковић, Марковић, Поповић, Мелић,
Шекуларац, Јерковић, Галић и Скоблар.
Сладак ли је живот, оче!
Подригује напувана менза.
Пролетери гланцају стомаке.
Ту су и шефови са женама.
Мирише свемир очију
на оглодане коске и киселу паприку.
Унутра не можеш никако:
само извана, с друге стране, кроз прозор,
на врховима прстију – да гледнеш,
док не налети Шпирит.
Тад двојица-тројица магарећих година
упадају с врата у буљук избуљених радосника.
Екран сњежи и зуји као рендген.
Јозо чачкалицом гребе красту изнад сврнуте чарапе.
Југославија креће са центра.
Ох, шта с лоптом ради Шекуларац!
Види је, соколе, иза леђа за њим трчи,
а онда преко кичме и главе,
као репом добачена – право испред њега,
о, Боже једини, велики ли си!
Лопта кроз ноге слуђеном беку: нула – нула.
Уругвајци узвраћају напад.
Тајац у мензи клати жаруљу без лустера.
Гласне се сова.
А онда Кабрера у деветнаестом минути:
један – нула за Уругвај!
Ууууууу:
ледени капци смртника над празним тањирима.
Опет наши – с центра.
Још један па други Шекијев дриблинг из бајке,
додаје Скоблару, овај к`о врти бор у трку.
Из звучника уњкаво лијеп спикеров глас:
један – један, двадесет шести минут!
Столови крцкају, један преврнут,
срча под ногама цвјета,
ракија-сеја мути иње екрана.
Ни пет минута –

а Галић већ ситним везом до мреже:
два – један, не вјерује нико!
Зубима отворене гајбе пива.
Пјени земља од дернека.
Шпиро чеповима гађа гомјеничку дјецу
што пужу под столовима између нанула и папуча,
мигоље и нестају у шипражју кољена.
Пун мјесец ушетао с другим полувременом:
од Алвареза преко Сасие до Гонзалеса,
зауоставља га Јусуфи, дуги фор до Мелића,
лопта-луна од Певеза – у корнер.
Набацује Радаковић – Јерковић главом
у четредесет деветом минути: три – један!
Зијевну лајсна с пода, оте се жујану матер...
И тако оста до краја.
Аплаудира и Шпиркан који не зна шта је пенал.
Друже Тито нешто би` те пит`о...
Сутра ће Еузебио, а тек Пеле,
са нашим, из ноћи у ноћ,
чарати снове ижђикалих гргутаваца.
Љето је над кућама засадило нову мјесечину.
Драго из сокака гланца цокуле хиљадарком.
Босно моја, дивна мила, лијена гиздава...

11.

У круг се врти шака с куглицом од тврдог тијеста.
Прелест кипи у душама.
Јој, да видиш поткошуљ!
На ивичњаку – три празне шкатуље шибице.
Под једну, под другу, па под трећу
ставља Драго умрљану лоптицу.
Гдје ли је, браћо?
Моја је! – газе Азиз шкатуљу
и даје црвену стотку.
Преврће – празна?!
Како, јебо је сомун?! – гужва капу и стење.
Ево је у оној, подиже махер другу и креће поново.
Шибицарски вртлог распиње на лицу
модрикасту жилу преваре,

гута и крошње јасике поред пута.
Задња се парица точи.
Има ли ко дуван?
Звуци краја умножени у саз бола.
А цигар разгара једино плућно крило.
Демонска игра у грохоту липти.
Обрве укосо купе зној.
Кад све узме, лоповчина без срца,
са још двојицом, нестане у завијутку нирване.
Обале рјечице подижу се и вежу у чвор грмљавине.
Пред страдалнима отвара се море.

12.

У Персиној кући мотају се двојица.
Пије се брља из фишека новчанице.
Сјевне женско кољено и лане бијесно мушко.
Гдје ли ће је смотати који?
Дјеца над читанком виде све.
У сусједном собичку кревету испадају чивије.
Ах, мерака у вечери ране...

13.

И на сасушеним локвањима
покер тражи добре глумце.
Бити слаб у картама,
а понудити велики новац – у томе је штос:
да се други уплаши твоје образине и – одустане.
О, генска хајдучијо у јаругама на дјелу!
Средо је најмлађи, али зна.
Надимком Насер, многе стармалошћу превари.
Боро се отмјено смјешка, игра као ренџер,
љубљански је студент, звиждуцка рок.
Свако своју мустру штоса његује.
Љубо – на поштено па шта буде.
Батан дуго увлачи дим и кад је слаб и јак.
Топо здипи, буде гужве, не зна друкчије,
браћа Милун и Стево имају сличан тик на устима.
Не зна се који напући стомак и – душе.

Ко се изокола насмије – губи.
Погледи се гужвају и мрсе.
Много пута Дјечак бјеше даса:
На твојих сто – још двјеста,
на двјеста ево петсто динара!
Тишина смрвљена ћурликом
Туре преко пружног моста.
Петсто и још сто, драги мој!
Ево теби, јаро, `иљада, па да видимо!
Дивља патка заперита из водених цвјетова.
Један с трилингом кечева већ граби суму,
за руку га хвата други: Фул седмица, рођо!
О, лице и наличје свијета,
о срећо што плавиш зенице
у шушњу пара до слједеће диобе карата,
о зрако грча згаслог на подочњаку губитника!

14.

Томо економиста воли туђе руње.
Жена му Љепосава – шпицлов,
љубоморнија од Ленке Македонке.
Ево је у бусији на тавану Дјечакове куће.
Преваром Томислав позван на каву:
тражи га тобож неки човјек.
А Томо задихан донесе вијест
да се утопио млинар Урош,
гурнуо га рјечни дух под воденични камен!
(Рука недјељама махала из шипражја на ушћу.)
Љепосава с тавана клепну поклопцем и скочи,
за њом нож од пода дршком – право у шаку.
Кроз прозорчић прамен поднева боји очи у гњеву.
Крви моја, млада ми се проли...

15.

Шљагу најбоље игра Ђурађ.
Карте се додају оздо из шпила,
десном руком са лијевог длана:
двије до три, ријетко четири.

Ако је збир девет, каже се *шљага*!
Тад си најјачи, теби све.
На снијегу трагови тронуге мачке.
Шљаги је сличан *ајни*, сабира се до двадесет један.
Обје игре имају брзу оштрицу промјене.
Слично хода убрзана Стана.
А Ранко уложио паре из Њемачке,
истопиле се као загрљаји с лудом женом,
а онда – и јапију за кућу из снова,
па сат са руке,
– неће и даље? –
па ланчић око врата,
и вјенчани прстен с Милевом,
све до свитњака, до златног очњака, аскурђеле мој!
Са суварка сврака репом црта догађај.
(Два годишња доба замакоше сликом.)
Научио од Туре да вара,
невидљивим трзајем Дјечак подвуче карту,
у искрици секунде види јој број,
лоша ли је – дадне му је,
добра – чува за се:
клизне је назад малим прстом,
а ону испод вади.
Ранково лице – гавраново крило.
Дјечаку ђавоља добит:
око ушију роје се псалми!
Дрхтавица пада на трепавице.
Гријех утробу преврће – да живот избљује.
Еустахијева труба сијева мајчину клетву.
И дјечак враћа узето-проклето.
Наново рођен, Ранкела трчи у дућан,
доноси бостан величине прасета.
Од тада Дјечак не карта у паре.
О, катарзо у подвизима раним,
о, немушти језици у заватреним чулима,
о, божанске објаве свјетла и мрака на овоме свијету!